อนุสรณ์งานฌาปนกิจ

นางอุไร สุวรรณศร

ณ ฌาปนสถานวัดธาตุทอง

วันเสาร์ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๗

ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ วัดบวรนิเวศวิหาร
๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

นางอุไร สุวรรณศร

ชาตะ : วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๒

มรณะ : วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

ประวัติ

นางอุไร สุวรรณศร

นางอุไร สุวรรณศร เกิดในสกุล สาริกบุตร ที่บ้านหลังวัดอรุณราชวราราม อำเภอบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันอังคาร เดือนยี่ แรม ๑๔ ค่ำ ปีระกา ตรงกับวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๒ เวลา ๒๒.๔๕ นาที เป็นบุตรีคนที่ ๑ ของหลวงวิศาลดรุณกร (อั้น สาริกบุตร) และนางอรุณ สาริกบุตร มีน้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๕ คน คือ

๑. นางอร่ามรัตน์ วงศ์ประทีป

๒. นาวาเอก วราวุธ สาริกบุตร (ถึงแก่กรรมในราชการสงครามโลกครั้งที่ ๒)

๓. นางเพ็ญประภา ชูนาค

๔. นางอารี วงษาโรจน์

๕. นางสาวใจประสาน สาริกบุตร

เมื่อยังเยาว์วัย ได้รับการศึกษาที่โรงเรียน พร้อมวิทยามูล ต่อมาได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนเบญจมราชาลัย

และได้เข้าเรียนคณะพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยที่โรงพยาบาลศิริราชจนจบได้อนุปริญญาพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย รับราชการอยู่ ณ โรงพยาบาลศิริราช ๑ ปี จึงได้ลาออก และได้ทำการสมรสกับนายแพทย์บุญ สุวรรณศร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๕ มีบุตรและธิดา ๕ คน คือ

๑. พ.ญ. สุวรรณี นันทวานิช วทบ. พบ. สมรสกับ นพ. สุวัฒน์ นันทวานิช พบ.

๒. นางวนิดา โรจนพฤกษ์ อบ. สมรสกับนายประจิตต์ โรจนพฤกษ์ อบ. ปม. ธบ. ปริญญาเอกทางกฎหมายระหว่างประเทศ จากมหาวิทยาลัยปารีส

๓. นางรัชนี วีรพลิน วทบ. เกียรตินิยมอันดับสอง (U. of Michigan) สมรสกับนายชลิตภากร วีรพลิน สถบ. M. URPL. (Virginia Polytechnique) M. Arch. (U. of Michigan)

๔. นายธีระบูลย์ สุวรรณศร

๕. นายเกียรติชัย สุวรรณศร Director / Cameraman / Commercials and Theatrical Films. New York

University, Germain School of Photography., Radio Central of America Institute of Electronic Technology.

มีหลานยาย ๖ คน คือ

๑. ด.ญ. ภัทราภา นันทวานิช

๒. ด.ช. สิริวัฒน์ นันทวานิช

๓. ด.ช. ประวีณ โรจนพฤกษ์

๔. ด.ช. ประวิตร โรจนพฤกษ์

๕. ด.ช. ประวาล โรจนพฤกษ์

๖. ด.ช. รัชดาพร วีรพลิน

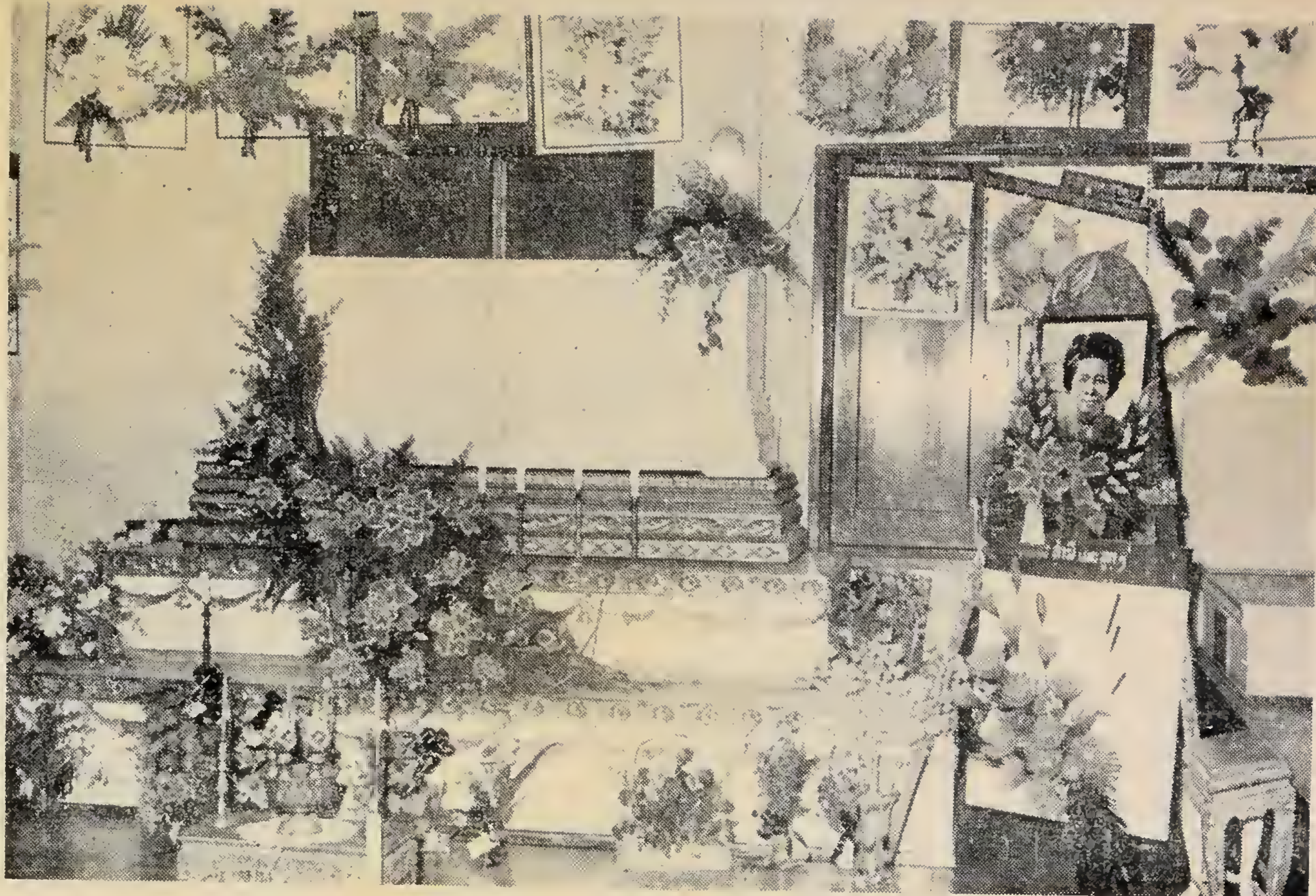
ในชีวิตสมรส ๔๒ ปีนี้ นางอุไรได้ปฏิบัติเป็นแม่ที่ดีของครอบครัว อันน่าสรรเสริญยิ่ง อบรมบุตรและธิดาให้ได้รับการศึกษาและศีลธรรมในศาสนาเป็นอย่างดี จนมีหลักฐานมั่นคงทุกคนอย่างสมเกียรติ เสียสละเวลาของตนเพื่อครอบครัว โดยไม่คิดต่อการเหน็ดเหนื่อย จนวันสุดท้ายแห่งชีวิต ในระหว่างเวลาที่สามีต้องไปศึกษาวิชาแพทย์ ณ ต่างประเทศเพิ่มเติม อุไรก็ได้ติดตามไปกับบุตรอยู่เป็นกำลังใจ และช่วยดูแลความเป็นอยู่ของสามีครั้งแรกถึง ๒ ปี และยังได้ไปอีกเป็นครั้งที่ ๒ โดยเดินทางรอบ

โลกกับสามี ในประเทศไทยก็ได้ติดตามไปกับสามีในเมื่อสามีต้องไปราชการต่างจังหวัดอยู่เสมอ ซึ่งบางครั้งก็เดินทางลำบากต้องอดหลับอดนอน จึงได้มีความประสพการณ์และความรู้รอบตัวเป็นอันมาก ในขณะอยู่ต่างประเทศนางอุไรใช้เวลาว่างฝึกทำอาหารฝรั่ง และดูความเป็นอยู่แม่บ้านฝรั่งว่าเขาทำอะไรกันบ้าง นอกจากนั้นยังได้เข้าโรงเรียน Americanised School ที่ Baltimore จนเป็นที่รักใคร่ของบรรดาครูบาอาจารย์และเพื่อนฝูง มีความสามารถพูดและเขียนอังกฤษได้เป็นอย่างดี เมื่อกลับมาเมืองไทยก็ยังทบทวนภาษาอยู่เสมอ ในด้านสังคมนางอุไรทำตนเป็นที่ชอบพอรักใคร่ของผู้ใหญ่ในวงราชการ และระหว่างเพื่อนฝูงเป็นอย่างดี เป็นผู้เคร่งครัดในพระพุทธศาสนามาก เช่นทำบุญ ทอดกฐิน และบริจาคทรัพย์ในการสาธารณกุศลอยู่เนือง ๆ มีใจโอบอ้อมอารีแก่บรรดาญาติมิตร และผู้ทุกข์ยาก จนเป็นที่รักใคร่อยู่ทั่วไป

เมื่อประมาณ ๓ ปีมานี้ อุไรเริ่มป่วยด้วยโรคไตอักเสบเรื้อรัง และปรากฏว่ามีความดันโลหิตสูง การตรวจ

ทางเคมีพบว่ายูเรียในโตรเย็นในโลหิตสูงมาก และยังพบทางเอ็กซเรย์ว่ามีรากลำไส้พอง เบื่ออาหาร ต่อมาก็ยังมีโลหิตจางอย่างแรง นายแพทย์เฉพาะโรคได้พยายามบำบัดรักษามาโดยตลอด ในระยะหลังเริ่มมีอาการหัวใจอ่อนเหนื่อยง่าย แพทย์ได้พยายามให้โลหิตแต่ก็ไม่สำเร็จ เพราะหัวใจอ่อนต้องงดการให้กลางคัน เพราะมีอาการหอบ แน่นแสดงถึงหัวใจอ่อนมาก ต้องนอนรักษาอยู่โรงพยาบาลชั่วระยะหนึ่ง เมื่อกลับมาบ้านได้ประมาณ ๒ อาทิตย์ ในวันหนึ่ง เวลาประมาณ ๒.๓๐ ขณะนอนหลับตื่นขึ้นหอบ ได้เชิญนายแพทย์ พลตรี พร พิศกนก นายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางโรคหัวใจ ซึ่งเป็นแพทย์ประจำอยู่แล้วมาทำการบำบัดด่วน แต่คราวนี้ไม่ได้ผล นางอุไรถึงแก่กรรมต่อมาโดยเจ็บเพียงชั่วโมงครึ่งเท่านั้นด้วยความสงบ ณ บ้านสาธรใต้ กรุงเทพมหานคร รวมอายุได้ ๖๕ ปี การไปของนางอุไรครั้งนี้ เป็นการเศร้าสลดอย่างสุดซึ้ง และอาลัยรักของสามีลูก ๆ น้อง ๆ และญาติมิตรทั่วไป ยากที่จะหาคำมาบรรยายได้ ขอผลบุญกุศลที่นางอุไรได้ประกอบคุณงาม

ความดี มีจิตต์เมตตากรุณาต่อญาติมิตรและบริวารมีความยึดมั่นในบวรพุทธศาสนา มีใจบริสุทธิ์ใสสะอาดนี้ จงเป็นผลบุญบรรดาลให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของนางอุไร จงประสบความสุขในสัมปรายภพ และสรวงสวรรค์ชั้นวิมานเทอญ.

ตั้งศพบำเพ็ญกุศล และสวดพระอภิธรรม ณ วัดธาตุทอง
วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

คำไว้อาลัยคุณอุไร สุวรรณศร

ท่านนายแพทย์บุญ สุวรรณศร อดีตอธิบดีกรมอนามัย ขอให้เขียนคำไว้อาลัยคุณอุไร สุวรรณศร เพื่อนำลงในหนังสือที่จะพิมพ์แจกเป็นที่ระลึกในงานฌาปนกิจศพคุณอุไร ภริยายอดที่รักของท่าน ข้าพเจ้ามีความยินดีมากที่จะได้สนองไมตรีจิตของท่านทั้งสอง ซึ่งเคยมีต่อข้าพเจ้าและภริยามาช้านาน ข้าพเจ้ารู้จักกับนายแพทย์บุญ สุวรรณศร และคุณอุไรมาราว ๔๐ ปีเศษ สำหรับนายแพทย์บุญนั้น รู้จักตั้งแต่วันแรกที่ท่านมาสมัครเข้ารับราชการในกรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย เวลานั้นข้าพเจ้าเป็นผู้อำนวยการกองสุขภาพ และต่อมานายแพทย์บุญและคุณอุไรก็ได้มาซื้อที่ปลูกบ้านอยู่ถนนสาธรใต้ ปากซอยเซ็นต์หลุยส์ซึ่งอยู่ไม่ไกลกัน เวลาข้าพเจ้าเจ็บป่วยก็มักได้อาศัยท่านนายแพทย์บุญ สุวรรณศร และคุณอุไรช่วยเหลืออยู่บ่อย ๆ เราจึงมีความคุ้นเคยกันยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ มาตอลดจนลูกๆ ของท่านทุกคนก็มีความเคารพนับถือข้าพเจ้าและภริยาอยู่มาก ตั้งแต่ยังเล็ก ๆ อยู่จนโตมีครอบครัวแล้วความคุ้นเคยของเราจึงแน่นแฟ้นดุจเป็นญาติกัน

ข้าพเจ้าไปเยี่ยมท่านนายแพทย์บุญ สุวรรณศร เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ได้พบคุณอุไรและลูก ๆ ได้เห็นคุณอุไรซูบผอมและสังขารเสื่อมโทรม เบื่ออาหารได้ความว่าเพิ่งออกจากโรงพยาบาล ข้าพเจ้ารู้สึกใจไม่ค่อยดี และครุ่นคิดถึงการเจ็บป่วยของคุณอุไร ตลอดมา ตั้งใจจะไปเยี่ยมอีก ได้ส่งพริกไทยกวนซึ่งข้าพเจ้าชอบคลุกข้าวกินเป็นประจำเมื่อเบื่ออาหาร โดยที่เคยเห็นสรรพคุณพริกไทยกวนว่าทำให้เจริญอาหารดี จึงรอฟังข่าวอยู่ แต่อนิจจา ครั้นวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ก็ได้รับข่าวจากคุณหมอสุวรรณี และคุณชลิตภากร วีรพลิน ลูกเขย ว่าคุณอุไรได้ถึงแก่กรรมเสียแล้วเมื่อคืนวันที่ ๒๗ ทำให้ข้าพเจ้ามีความเศร้าสลดใจและอาลัยเป็นอย่างยิ่ง เมื่อระลึกถึงความหลังที่เคยมีความคุ้นเคยเคารพรักมาช้านาน

คุณอุไร เป็นผู้ที่ขยันขันแข็งในการประกอบกิจการงาน นับว่าเป็นกำลังสำคัญยิ่งของท่านสามีและเป็นประดุจเงาตามตัว ท่านนายแพทย์ สุวรรณศร ไปไหนก็ไปด้วยกันเสมอ เห็นท่านนายแพทย์บุญ ก็ต้องเห็นคุณอุไร แม้ในคราวที่ท่านนายแพทย์ สุวรรณศร ไปศึกษาวิชาเพื่อทำปริญญาสาธารณสุขเพิ่มเติม ณ สหรัฐอเมริกา ก็ติดตามไปด้วย ยังความอบอุ่นให้แก่ท่านสามีศึกษาสำเร็จได้ รับ

ปริญญาสมความปรารถนาในเวลาอันไม่นาน ส่วนคุณอุไรเองก็ได้รับความรู้ในการศึกษาสิ่งต่าง ๆ เพิ่มพูนใส่ตัวเป็นอันมาก เป็นประโยชน์ในการประกอบธุรกิจการงานต่างๆ

คุณอุไรกับท่านนายแพทย์บุญ สุวรรณศร ได้ครองชีวิตสมรสกันมาด้วยความผาสุกตลอดเวลายาวนาน และก่อร่างสร้างตัวเป็นปึกแผ่นได้ รับความสุขเป็นอย่างมาก คุณอุไรเคยปรารภกับข้าพเจ้าว่า จะพักผ่อนจากการงานในบั้นปลายแห่งชีวิต เหน็จเหนื่อยมามากแล้ว แต่ก็ต้องมาแตกสลายเสียก่อนยังไม่ได้พักตามความปรารถนา

ทั้งนี้ เป็นไปตามสภาวะธรรม ซึ่งไม่มีทาง หลีกเลี่ยงหรือผัดผ่อนได้ ขอให้ผลแห่ง กุศล บุญราศี ที่ คุณอุไร สุวรรณศร บำเพ็ญไว้ และที่ท่านสามี ลูกหลาน ญาติมิตร บำเพ็ญอุทิศให้ จงเป็นพลวปัจจัยให้ท่านได้รับความสุขเกษมสำราญในสัมปรายภพตลอดกาลนานเทอญ

พระบำราศนราดูร

๔๓ พิพัฒน์ ๑ ถนนสีลม กรุงเทพมหานคร

๑๗ เมษายน ๒๕๑๗

นึกถึงพี่ไร

เมื่อเด็ก ๆ รูปร่างพี่ไรบอบบาง ดูไม่ใคร่แข็งแรง แต่จิตใจของพี่ไรเข้มแข็งอย่างน่าประหลาด พี่ไรเป็นห่วงในเรื่องอนาคต และนึกถึงเรื่องการดำรงชีวิต เรื่องความก้าวหน้ามาตั้งแต่เล็ก ๆ พี่ไรจึงขยันหมั่นเพียรเอาใจใส่ในการเล่าเรียน การช่าง และการฝีมือเป็นอย่างดี พี่ไรคุมน้อง ๆ ไปโรงเรียนทุกวัน น้อง ๆ ของพี่ไรมักเบื่อหน่ายไม่อยากไปโรงเรียน แต่พี่ไรไม่เคยเบื่อหน่ายเลย กลับจากโรงเรียนก็จะท่องหนังสือ ทำการบ้าน นอนดึกดื่นเป็นประจำแทบทุกคืน พลอยให้น้องๆ เป็นคนขยันตามไปด้วย นับเป็นความอบอุ่นระหว่างพี่ ๆ น้อง ๆ ในระยะนั้นเป็นที่สุด

ตามความรู้สึกของน้อง ๆ น้อง ๆ เห็นว่าพี่ไรเป็นคนเฉลียวฉลาด พี่ไรกำหนดการดำเนินชีวิตของพี่ไรเอง พี่ไรเลือกเรียนวิชาพยาบาลเพื่อยึดเป็นวิชาชีพต่อมา ซึ่งก็เป็นความสำเร็จสมปรารถนา

ชีวิตครอบครัวของพี่ไร ต้องนับว่าพี่ไรโชคดีมาก เพราะครอบครัวของพี่ไร ประสบความสุข ความเจริญ อย่างน่าชื่นชมยินดี ซึ่งเป็นความภาคภูมิ ความผาสุกของพี่ไรอยู่ตลอดมา

พี่ไรไม่น่าจะด่วนจากไปเลย น้องๆ คิดถึงพี่ไร คิดว่าความอาลัยอาวรณ์คงติดค้างอยู่ในใจของน้องๆ ตลอดไป ไม่มีวันเลือนลาง

กุศลผลบุญใด กุศลผลทานใด ที่น้อง ๆ ของพี่ไรทุกคนได้สร้างสมมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันวันนี้ น้องๆ ของพี่ไร ขออุทิศให้แก่พี่ไร จนหมดจนสิ้น เพื่อเพิ่มบุญบารมีของพี่ไรเอง เสริมส่งพี่ไรให้ประสบความสุข ทุกภพทุกชาติเกิด

พี่ไรตายแน่แล้ว อนิจจัง
ทิ้งอยู่ตามลำพัง พี่น้อง
สูญสิ้นพ่อแม่ยัง ขาดพี่ ไรนา
ขอพี่ไรปกป้อง อย่าให้ทุกข์ถม

น้อง ๆ ของพี่ไร

อาลัยคุณพี่

พี่อุไร เป็นพี่สะใภ้ของข้าพเจ้ามากว่า ๔๐ ปี นับว่าเป็นเวลาค่อนข้างนาน ตลอดเวลานี้เราได้อยู่ใกล้ชิดติดต่อกันอยู่เสมอ พี่อุไร จัดได้ว่าเป็นกุลสตรีผู้หนึ่งคือเป็นภรรยาที่ดีเป็นมารดาที่ดี เป็นผู้ครองเรือนที่ดี และเป็นผู้ที่เลื่อมใสในพุทธศาสนายึดมั่นในศีลธรรม เป็นสะใภ้ที่ดีคือเข้ากับญาติทางสามีได้อย่างสนิทสนม เมื่อมาจากไปเช่นนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกเสียดาย-อาลัยเป็นอันมาก แต่ก็เป็นธรรมดาซึ่งทุกคนจะหลีกเลี่ยงมิได้ นอกจากช้าหรือเร็วเท่านั้น เมื่อพี่อุไรมีชีวิตอยู่ได้สร้างแต่คุณงามความดี ฉะนั้น เมื่อจากไป ขอให้วิญญาณ พี่อุไรไปสู่สุคติภพด้วยเถิด.

บุญชิต เสือวรรณศรี

สามี บุตร ธิดา หลาน และ บุตรเขย
วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๖

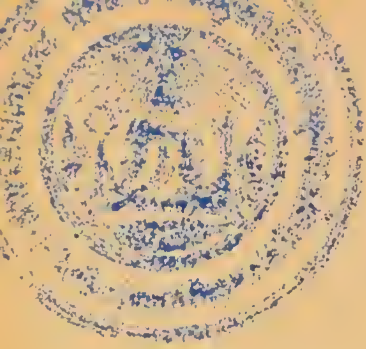
ระลึกถึงพี่อุไร

พี่อุไรเป็นพี่สะใภ้ที่ดิฉันเคารพรักมากคนหนึ่ง ในระยะสี่สิบปีนี้ ดิฉันไม่เคยเห็นสามีภรรยาคู่ใดที่จะมีความสัมพันธ์รักใคร่ใกล้ชิดเหมือนนายแพทย์บุญพี่ชายของดิฉันกับพี่อุไรเลย เรื่องนี้คงเป็นที่ประจักษ์แก่บรรดาญาติพี่น้องทุกคน

นอกจากพี่อุไรจะเป็นภรรยาที่ดี และเป็นศรีแก่ครอบครัวแล้ว พี่อุไรยังมีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ญาติพี่น้องอีกด้วย

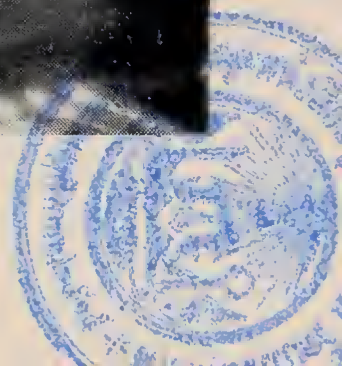
ดิฉันได้ พบ กับ พี่ อุไร ก่อน ถึงแก่กรรม เพียงห้าวัน นึกไม่ถึงว่าจะรวดเร็วเช่นนี้ รู้สึกใจหายอย่างบอกไม่ถูก แต่เมื่อนึกถึงว่า ความตายนั้นไม่มีใครหนีพ้น จึงขอตั้งจิตอธิษฐานให้ดวงวิญญาณของพี่อุไร ที่เคารพรักจงไปสู่สุคติด้วย

จาก **สุวรรณา ศราภัยพิพัฒ**

อาลัยคุณพี่

เมื่อผมได้รับข่าวว่าคุณพี่อุไร ได้สิ้นบุญเสียแล้ว ผมรู้สึกเสียใจ และตกใจมากอย่างที่ไม่อาจจะกล่าวได้ ต่อเมื่อได้นึกถึงหลักธรรมที่ว่า ความจริงของชีวิตมนุษย์ คือความตายซึ่งทุกคนจะหนีจากการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ไม่พ้นจึงได้คลายความเสียใจไปบ้าง คงมีความอาลัยรัก ในตัวของคุณพี่อุไรอย่างยิ่ง สำหรับคุณพี่อุไรนี้ถ้านับตาม ศักดิ์ญาติก็เป็นพี่สะใภ้ แต่ในส่วนตัวของผมนี้รักเคารพ คุณพี่อุไร เปรียบเสมือนมารดาบังเกิดเกล้าก็ว่าได้ ทั้งนี้ก็เนื่องจากตั้งแต่ผมยังเยาว์วัยนั้น ก็คุณพี่อุไรนี่แหละ ได้นำตัวผมไปอุปการะเลี้ยงดูเป็นอย่างดีตลอดจนส่งเสียให้ ได้รับการศึกษาจนจบจากโรงเรียนนายร้อย การอุปการะ ของคุณพี่อุไรนี้นอกจากจะส่งเสียเลี้ยงดูแล้ว คุณพี่ยังได้ พยายามอบรมสั่งสอน เสมือนกับตัวของผมเป็นบุตรของ คุณพี่เองก็ว่าได้ จากความรักและการอุปการะของคุณพี่

สามี บุตร ธิดา น้อง และ หลาน
วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๖

อุไร และคุณพี่บุญช่วย ทั้งสองนี้เองได้ส่งผลทำให้ตัวผมสามารถประกอบการงานมาได้จนถึงทุกวันนี้ ผมกล้าพูดได้อย่างเต็มปากว่า พระคุณของคุณพี่ทั้งสองนี้ ผมไม่มีทางที่ทดแทนให้หมดสิ้นได้ตลอดชั่วชีวิต ก็ด้วยเหตุนี้ในชั่วชีวิตของผมไม่อาจสามารถจะลืมคุณงามความดีตลอดจนความเมตตาปราณีของคุณพี่อุไร ซึ่งมีต่อผมได้ หากชาติหน้ามีจริง ขอให้ผมได้เกิดมาเพื่อมีโอกาสทดแทนพระคุณของคุณพี่บ้าง

ด้วยสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และอำนาจพระรัตนตรัย ขอจงดลบันดาลให้วิญญาณของคุณพี่อุไรจงสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ.

พล.ต.ต. ชัย สุวรรณศร

ไว้อาลัยคุณอุไร สุวรรณศร

คุณอุไรเป็นพี่สะใภ้ของภรรยาข้าพเจ้า มีความสนิทสนมรักใคร่นับถือกันมานับตั้งแต่คุณอุไรได้สมรสกับนายแพทย์บุญ สุวรรณศร คุณอุไรเป็นผู้มีอัธยาศัยดี สมานสามัคคีในหมู่ญาติมิตร เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ขยันขันแข็ง มั่นคง รู้จักให้อภัย มัธยัสถ์ รู้จักเก็บ รู้จักใช้ รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าบ้านแม่เรือน ทำให้สามีหมดความกังวลห่วงใย ตั้งใจปฏิบัติราชการในตำแหน่งหน้าที่ได้เต็มกำลังความสามารถ และเจริญรุดหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังผลให้ครอบครัวดำเนินไปราบรื่นสู่ความปกติสุขอีกทางหนึ่งด้วย

ก่อนที่คุณอุไรจะถึงแก่กรรมไม่นานนัก ได้ทราบข่าวว่าคุณอุไรไม่ค่อยสบาย แต่ก็ไม่ได้คิดว่าจะเป็นอะไรมากมาย ทั้งคิดว่าคุณอุไรก็เป็นนางพยาบาล สามีก็เป็นนายแพทย์ที่มีความสามารถ ต่อจากนั้นมา ได้พบกับคุณอุไรในงานมงคลสมรส ณ สโมสรโรงงานยาสูบ ข้าพเจ้า

ออกไปรับ และเชิญมานั่งใกล้กัน เพื่อจะได้ถามข่าวคราวป่วยไข้ตามที่ทราบมาว่าไม่สบาย ยังจำภาพคุณอุไรในวันนั้นได้ดี เพราะคุณอุไรแต่งตัวสวยตามเคย รูปร่างหน้าตาไม่ได้แสดงให้เห็นว่าจะเจ็บป่วยหนักหนาอะไรนัก แต่หลังจากที่ได้พบกันที่ สโมสรโรงงานยาสูบเพียง ๓ วัน เท่านั้นก็ได้รับโทรศัพท์ว่า คุณอุไรได้ถึงแก่กรรมเสียแล้วเมื่อคืนนี้ เมื่อทราบข่าวเช่นนี้ ก็ทำให้ข้าพเจ้างงและกระวนกระวายใจอยู่ครู่หนึ่งจึงได้พูดออกมาโดยอัตโนมัติว่า "อนิจจาคุณอุไร" ที่พูดออกมาเช่นนั้นด้วยความสงสารคุณอุไรเท่านั้น ต่อเมื่อเสียงที่พูดกระทบหูจึงได้ สำนึกถึงความหมายแท้จริงของคำอนิจจา คือ อนิจจา วตสังขารา แปลว่า สังขารไม่เที่ยงหนอ ความสงสารเศร้าใจจึงค่อยสงบลงได้ แต่ไม่วายห่วงใยครอบครัว ของ คุณอุไร ที่อยู่ข้างหลัง จึงได้ชวนภรรยาพากันไปเยี่ยมในทันที

เมื่อเขียนมาถึงตอนนี้ ทำให้หวนรำพึงคิด ถึงความเป็นมาของคุณอุไรว่า คุณอะไรเป็นบุตรีของคุณหลวง-วิศาลดรุณกร รับราชการเป็นอาจารย์ผู้ปกครองโรงเรียนสวนกุหลาบ เป็นผู้ค้นคว้าศึกษาวิชาโหราศาสตร์ไทยจาก

โหรแห่งสำนักโหรหลวงชั้นสูงหลายท่าน เมื่อมีความรู้เจนจัดในวิชาโหราศาสตร์ไทยแล้วจึงได้จัดพิมพ์วิชาโหราศาสตร์เผยแพร่ทยอยออกมาเป็นลำดับ ข้าพเจ้าเคยได้เห็นมีถึง ๑๕ เล่ม คิดว่าเป็นตำราโหราศาสตร์ไทยที่พิมพ์ออกจำหน่ายในประเทศไทยในระยะเริ่มแรก เพราะในสมัยก่อนมานั้น อย่าว่าแต่ ตำรา ที่ จะ หามา ศึกษาเล่าเรียน เลย อาจารย์ที่สอน ก็ว่ากันว่าหวงวิชา ส่วนตัว หลวงวิศาลดรุณกรนั้น ฟังว่าเป็นคนดี มีศีลสัตย์ เมื่อคุณอุไรจบการศึกษาออกเป็นนางพยาบาลแล้ว ได้ทำการสมรสกับนายแพทย์บุญ สุวรรณศร บุตรพระยาสุนทรสงคราม เจ้าเมืองสุพรรณบุรี (ในครั้งกระนั้นเรียกข้าหลวงประจำจังหวัดว่า "เจ้าเมือง") และนับตั้งแต่คุณอุไรได้ทำการสมรสเป็นต้นมาแล้ว ชีวิตครอบครัวมั่นคง ราบรื่น เจริญขึ้นเป็นลำดับจนสามีได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่ ขึ้นไป ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมอนามัยเป็นที่สุด

อนึ่ง เมื่อคุณอุไรเกิดมานั้น บิดาคงจะคิดตั้งชื่อให้เป็นมงคลนามตามหลักวิชาโหราศาสตร์ และเมื่อ จะตกลงยินยอมให้ทำการสมรสกับนายแพทย์บุญ สุวรรณศร ก็ตาม

แม้จะพอใจในตัวเจ้าบ่าวในฐานะเป็นนายแพทย์ปริญญา หรือฐานะแห่งตระกูลก็ตาม คงจะได้ดูดวงชะตาของเจ้า-บ่าวให้เป็นที่พอใจอีกทางหนึ่ง และดูชะตาชายหญิงทางสมพงษ์อีกครั้งหนึ่ง เมื่อชะตาไม่ขัดกันแล้ว จึงได้ตกลงปลงใจยกให้ตามขอ เพราะท่านเป็นนักโหราศาสตร์ที่เปรื่องปราชญ์ ต่างกับบิดาของบ่าวสาวที่ไม่มีความรู้ทางโหราศาสตร์ที่จะใช้พิจารณาเลือกสะใภ้หรือเขย ก็จะใช้ความรู้ตามคติที่ผู้ใหญ่แต่เก่าก่อนนิยมปฏิบัติสืบต่อกันมา เช่นคติที่ว่าดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่ ถ้าจะดูให้แน่ให้ดูถึงย่าถึงยาย หรือคำที่ว่า ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น เหล่านี้มักจะจำติดปากกันอยู่ ความมุ่งหมายของคติโบราณที่ใช้ในการเลือกคู่ครองตามที่ยกตัวอย่างมานี้ ยึดถือคุณลักษณะเทือกเถา เหล่ากอ เผ่าพันธุ์ของบ่าวสาวเป็นหลักพิจารณา เว้นแต่ตัวอย่างดูช้างที่หางเท่านั้นให้พิจารณาที่ตัวช้างโดยตรง เพราะเหตุว่าปกติทั่วไป ช้างมีขนหางไม่มาก ช้างเชือกที่มีขนหางมากคงจะหาได้ยาก เป็นเหตุให้เกิดความนิยมว่าดี จัดเป็นลักษณะพิเศษ เพราะนาน ๆ อาจจะพบครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตามในด้านความสวยงาม ช้างที่มีขน

หางมาก ย่อมได้ เปรียบ กว่าช้าง ที่ไม่ ค่อย มีขนหาง เป็นแน่ เป็นหลักธรรมดา ของใดคนต้องการมาก แต่ ของนั้นมีจำนวนน้อย ย่อมมีราคาสูง และเคยได้ยินชื่อช้างที่ตั้งนามเรียกขานไว้ว่า ช้างโคบุตร ว่าช้างชนิดนี้มีขนที่หางมาก และเส้นยาวลักษณะเหมือนอย่างหางโค ถือเป็นเทือกเถาเหล่ากอ เผ่าพันธุ์ ช้างที่มีลักษณะดี มีสกุลเป็นพิเศษ ชนิดหนึ่งด้วย

ส่วนคน ที่ถือว่าเป็นผู้ดีหรือคนดีนั้น มีผู้แต่งเป็นบทสักวากำหนดองค์เกณฑ์ของผู้ดีไว้น่าฟัง ครูได้นำมาเป็นตัวอย่างสอนวิชาแต่งบทกลอนแก่นักเรียน ข้าพเจ้ายังจำได้ดังนี้

"สักวา ผู้ดีที่ชนหมาย
นับแต่นายตลอดคุณจนขุนหลวง
พระพระยานักการงานกระทรวง
ท่านทั้งปวงเหล่านี้อาจดีจริง
แต่ที่ถูกผู้ดีมีกำหนด
ไม่มุ่งยศหรือหมายว่าชายหญิง
สุภาพพร้อมกิริยาวาจาจริง
มโนสิ่งสามพร้อมละม่อม เอย"

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าคุณอุไรเป็นผู้มีโชคดี มีความสุขสมบูรณ์นับตั้งแต่เกิดมาจนตลอดชีวิต เป็นคนดี และไม่ปรากฏกระทำความชั่วในชาตินี้ จึงแน่ใจว่าคุณอุไรได้ไปสู่สุคติภพ สมดังพุทธภาษิตที่ว่า น ทุคฺคตึ คจฺฉติ ธมฺมจารี ผู้ประพฤติธรรมย่อมไม่ไปสู่ทุคติ ฉะนั้นแล.

เที่ยง จินดาวัฒน์

๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

ระลึกถึงอุไร สุวรรณศร

ดิฉันได้รับโทรศัพท์จากคุณจำลอง เวสารัชชนันทน์ เมื่อค่ำวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๑๖ ว่าอุไรจากเราไปแล้วนะ ดิฉันไม่แน่ใจทวนถามไปอีกครั้ง รู้สึกใจหาย ก็เพราะไม่กี่วันนี้เองเธอได้มาหาดิฉัน เรานัดหมายกันว่า จะพบเพื่อนร่วมรุ่นกันสักครั้ง กินอะไร ที่ไหนดี ต่างคนก็เสนอคนละอย่าง ทัศนะไม่ตรงกันสักคน ในที่สุดก็ลงเอยกันว่าจะพบกันที่บ้านดิฉัน เพราะอยู่ย่านกลาง เหมาะกว่า ระยะ ๒-๓ ปีนี้ เธอมาหาดิฉันบ่อยครั้ง เพราะดิฉันอยู่กับบ้านเฉย ๆ ครั้งสุดท้าย นอกจากจะมาเตือนเรื่องนี้แล้ว เธอได้เล่าถึงความเจ็บไข้ของเธอ เปิดตาให้ดูว่าซีดมาก ดิฉันมองหน้า ก็บอกว่า ฉันก็เห็นเธอยังดีอยู่นี่เสียงก็ดังแจ่มใสดี ปากเล็บเธอหน้าเธอก็ไม่เห็นซีดเซียวอะไร ท่าเดินก็กระฉับกระเฉง แต่ก็ดูเธอไม่แสดงอาการวิตกกังวลอย่างใด หัวเราะครื้นเครงสนุกสนานเหมือนปรกติ ดังนี้จะไม่ให้ดิฉันรู้สึกใจหายได้อย่างไร ดิฉันจึงต้องโทรศัพท์ถาม

สามี บุตร ธิดา น้อง ๆ หลาน และ ญาติมิตร ขณะจะไปบรรจุศพ
เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๖ ณ วัดธาตุทอง

ไปที่บ้านเธออีกครั้งในเช้าวันรุ่งขึ้น จึงแน่ใจ รีบโทรศัพท์บอกเพื่อนฝูง ทุกคนก็อุทานอย่างเดียวกัน

อุไรกับดิฉันเป็นเพื่อนกันตั้งแต่อยู่ ม. ๖ เราอยู่กันคนละโรงเรียน แต่ไปเรียนภาษาอังกฤษกลางคืนด้วยกัน บ้านอยู่ละแวกเดียวกัน ผู้ใหญ่ในครอบครัวรู้จักสนิทสนมกัน เมื่อจบ ม. ๖ อุไรก็ถามดิฉันว่า เธอจะเรียนอะไรต่อ ดิฉันบอกว่าจะไปเรียนที่ศิริราช เธอก็ตกลงข้ามฟากไปเรียนบ้าง ในรุ่นของเราปีนั้นมีด้วยกันเพียง ๑๘ คน อุไรจบแล้วก็ทำงานเป็นพยาบาลประกาศนียบัตรประจำแผนกโอสถกรรม ระยะนี้เราห่างเหินกันไปหน่อย เพราะหมกมุ่นทำงานรับผิดชอบกันคนละแผนก มารู้เอาเมื่ออุไรลาออกและสมรสกับหมอบุญ เอ๊ะ ว่องไวจริง เพื่อนพยาบาลรุ่นเดียวกับดิฉัน เขาสมรสไปกับคุณหมอถึง ๖ คู่ ระหว่างเขาติดต่อกันดิฉันไม่ค่อยทราบกับเขานัก เพราะสมัยที่ดิฉันเรียนพยาบาลนั้น เขามีระเบียบกฎเกณฑ์ไม่ให้นักเรียนพยาบาลไปพูดคุยกับนักเรียนแพทย์ จึงฉงนใจว่าเขาบอกใบ้กันอย่างไร มารู้เอาต่อเมื่อเขาแจกการ์ดทุกทีเพราะฉะนั้นจึงขออุทานว่า ว่องไวกันจริง อุไรเป็นคนที่

มีนิสัยอ่อนโยน ไม่เคยถกเถียงทะเลาะเบาะแว้งกับใคร ถึงจะพูดแต่ละประโยคค่อนข้างยาว แต่ก็นุ่มนวลน่าฟัง อ่อนหวาน ประกอบท่าทางที่อ่อนไหวไปกับคำพูด ทำให้เราต้องฟังแล้วเชื่อโดยดุษณี พวกเรารำลึกถึงอุไรทีไร ก็หลับตาเห็นภาพของอุไรทุกครั้ง เราต้องหยุดอยู่ครู่หนึ่ง ทั้งหัวเราะและร้องไห้อาลัยเพื่อน อุไรเป็นคนที่ ๗ ที่จากไปในรุ่นของดิฉันซึ่งเหลืออีก ๑๑ คน ด้วยมีสังขารไม่สู้สมบูรณ์กันนัก ที่บ้านของอุไร ดิฉันได้เคยมาพักกินและนอนในคราวเพื่อนคลอดบุตร ได้เห็นเพื่อนมีความเอื้ออารี อดทนอดกลั้น ขยันขันแข็ง ทำงานบ้านด้วยตนเอง ไม่เคยนอนกลางวัน ได้เห็นความสัมพันธ์ในชีวิตครอบครัวเป็นไปอย่างน่าศรัทธา และเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับคนรุ่นหลัง ๆ ในความเห็นของดิฉัน อุไรเป็นเพื่อนที่ดี ภรรยาที่ดี แม่ที่ดี นับว่าในชีวิตนี้อุไรได้ปฏิบัติหน้าที่ของเธอโดยสมบูรณ์อย่างประเสริฐ

ผู้ที่ประกอบแต่กุศลกรรม เมื่อละสังขารนี้ไปแล้ว ย่อมเป็นอานิสงส์ในภพต่อไป ดิฉันมั่นใจว่า ทั้งนี้เป็นผลแก่อุไรเพื่อนรักของดิฉันเป็นแน่

อุษา วราหสิน

อาลัยถึงน้อง อุไร สุวรรณศร

น้องอุไรที่น่ารักของพี่ ยิ่งนานวันพี่ก็ยิ่งคิดถึงน้องขึ้นทุกวัน นับแต่นี้ไปพี่จะไม่ได้เห็นและพบน้องอีกแล้ว เราเป็นเพื่อนกันมา ตั้งแต่อยู่โรงเรียนเบญจมราชาลัย สมัยที่ปลาหมึกตัวละ ๑-๕ ส.ต. ซึ่งทุก ๆ เวลาเย็นก่อนน้องอุไร และน้องอร่ามกลับบ้านน้องต้องไปหาพี่ทุกวันแล้วเราก็เลี้ยงปลาหมึกกันที่เรือนกี่ ต่อมาพี่ก็แยกกันกับน้องไปอยู่ที่ศิริราช เมื่อพี่จบจากศิริราชแล้ว พี่ก็ไปเรียนต่ออีก และไปอยู่ต่างจังหวัด เมื่อกลับจากต่างจังหวัดแล้วเราก็ยังรักและไปมาหาสู่กันเหมือนเดิม

น้องอุไรเป็นเสมือนลูกแหง่กับพี่ตลอดมา แม้จะเจ็บไข้ได้ป่วย น้องต้องให้พี่ดูแลอยู่ตลอด แม้จนกระทั่งคลอดบุตร และการทำร้านโรงในการค้าขาย กระทั่งการซื้อบ้านก็ให้พี่หา และดูทำเลให้ เมื่อท่านอธิบดีบุญ ยังเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลบางรัก น้องได้ชวนพี่มาทำงานด้วย โดยเป็นหัวหน้า พี่ดีใจมากที่มาอยู่ใกล้ๆ น้อง

และเป็นโอกาสที่พี่จะได้ฝึกฝนหาความชำนาญ พี่อยู่ด้วยเป็นเวลา ๑๐ ปี ขาดเจ็ดเดือน น้องก็ยังคงอยู่ในสภาพเดิม เมื่อน้องได้จากพี่ไปโดยไม่มีวันกลับ เป็นเวลาที่พี่วุ่นวายกับงานกุศลของเก้าสมาคม พี่ก็ยังมีกุศลที่ได้มาเยี่ยมน้องแหละก็เป็นครั้งสุดท้ายที่เราได้พบกัน พี่เสียใจมากเมื่อได้รับโทรศัพท์ ก็เป็นเวลาที่พี่เป็นไข้อย่างแรง ยิ่งคิดแล้วพี่ก็ยิ่งน้อยใจตัวเอง น้อยใจพยามัจจุราช ท่านช่างไม่เมตตาเราบ้างเลย คนอื่นตายหลายร้อยหลายพันพี่ไม่เคยเสียใจเท่ากับน้องดับไปคนเดียว พี่รู้ว่าความตายเป็นของธรรมดาของสัตว์โลก แต่เมื่อน้องจากไปทำให้พี่และทุกคนเศร้าใจอาลัยน้อง น้องเป็นยอดหญิงและเป็นมิ่งขวัญของท่านอธิบดี น่าสงสารท่านต้องหว้าเหว่อยู่เดียวดาย พี่และเพื่อนของน้องทุกคนยกย่องอยู่เสมอว่า น้องมีบุญมาก แต่น้องก็ไม่พ้นความดับ น้องต้องทิ้งร่าง และร้างไปจากสามียอดรัก และทรัพย์สมบัติ ลูกหลานสุดที่รัก ท่านเหล่านี้จะเศร้าสร้อยระลึกถึงน้องอยู่ทุกเช้าค่ำ

ถ้าหากชาติหน้ามีจริง ก็ขอให้พี่ได้พบและรักกันมากกว่าชาตินี้สักร้อยเท่า

วรจิตต์ พิพัฒน์พันธุ์

น้อง และ ญาติ มิตร ขณะบรรจุศพ
เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๖

แด่คุณแม่สุดที่รัก

เมื่อตี ๐๒.๗ น. ของวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ลูกถูกปลุกให้ตื่นด้วยเสียงเรียกของคุณชลิต ว่าคุณแม่เจ็บหายใจไม่ออก ให้ไปบ้านด่วน ลูกรีบแต่งตัวและจัดเสื้อผ้าโดยเร็ว ใจคิดว่าจะต้องพาคุณแม่ไปอยู่โรงพยาบาล และจะอยู่พยาบาลคุณแม่ ขณะนั่งมาในรถคุณชลิต ก็ทราบว่าคุณอาหมอพรมาบ้านแล้ว ค่อยรู้สึกอุ่นใจ ถ้าคงจะไม่เป็นอะไรมาก พอรถมาถึงหน้าบ้านพบคุณอาเชื้อเดินออกมาถามว่าจะไปไหน คุณอาว่าจะไปวัดธาตุทอง คุณแม่เสียแล้ว ลูกเกือบหมดสติ ตกใจเพราะคิดไม่ถึงว่าคุณแม่จะด่วนจากไปเร็วถึงเพียงนี้ เสียใจที่มิทันได้มาเห็นใจคุณแม่

ความจริงคุณแม่เริ่มไม่สู้แข็งแรงมาราว ๑ ปีได้ ท่านเองก็รู้ตัวเพราะท่านทานอาหารไม่ใคร่ได้ เบื่อไปหมด ผอมลงมาก ในระยะหลัง ๆ ท่านทานได้แต่พวกปลา จนเมื่อ ๒ อาทิตย์ก่อนคุณแม่จะสิ้น ลูกได้ขอร้องให้ท่านเข้าโรงพยาบาล เพื่อให้เลือด เพราะท่านไม่มีแรงและซีด

พวกลูกๆได้ไปเฝ้าคุณแม่พร้อมกับคุณพ่อ คุณอาพร จนแพทย์ผู้รักษาเย้าว่า แหม มาเฝ้ากันใหญ่ และขณะให้เลือดไปได้เพียง 100 c.c. คุณแม่ก็เกิดอาการ Shock ทันที คุณแม่ต้องไป admit อยู่ที่ I.C.U. ๒ วัน จึงกลับบ้านได้ ท่านมาบ้านลูกก็รีบจัดแจงอาหาร ที่นอนให้ ตลอดเวลา คุณแม่เล่าว่า แม่นึกว่าตอนนั้นคงตายแน่ พวกเราก็รีบปลอบว่าคุณแม่คงสบายแล้วไม่เป็นไร จากนั้นคุณแม่ก็ดูดีขึ้น อิ่มเอิบกว่าก่อน จนไม่ทันคิดว่าคุณแม่จะด่วนจากไปเร็วเช่นนี้

คุณแม่เป็นแม่ที่ประเสริฐสุดของลูก จนยากที่หาคำใดมาบรรยาย คำสั่งสอนของท่านลูกจะจดจำไปชั่วชีวิต ลูกขอให้ดวงวิญญาณของคุณแม่จงไปสู่สุขคติ และลูกขออธิษฐานขอให้เกิดเป็นลูกคุณแม่ทุกชาติไป

จากลูก **สุวรรณี**

อาลัยรักแด่คุณแม่

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ เป็นวันโศรกเศร้าที่สุดในชีวิตครอบครัว "สุวรรณศร" และของลูก คุณพ่อได้กรุณาโทรศัพท์ทางไกลเพื่อบอกข่าวนี้แก่ลูก ขณะนั้นเวลาที่บรัสเซลล์ ๔ ทุ่มกว่า เป็นข่าวที่ลูกคาดไม่ถึง ลูกตกใจเสียใจเป็นที่สุด ความรู้สึกของลูกในขณะนั้นเสมือนลูกนกที่หลงรัง ลูกตั้งใจว่าถึงอย่างไรก็จะขอดั้นด้นมากราบศพคุณแม่ให้จงได้และโดยเร็วที่สุด ถึงกระนั้นก็ยังต้องใช้เวลานานถึง ๕ วัน ในขณะที่เป็นเวลารดน้ำศพของคุณแม่นั้น อากาศทางบรัสเซลล์กำลังหนาว มีหิมะโปรยปรายลงมาตลอดเวลา ดูขาวโพลนและเศร้าสลดดุจความโศรกเศร้าอาลัยรักของลูกฉะนั้น ลูกได้ตั้งจิตอธิษฐานถึงแม้ลูกจะไม่มีดอกไม้ธูปเทียนเหมือนผู้อื่นเขา แต่ลูกก็มีหิมะที่ขาวบริสุทธิ์ดุจดอกมะลิคารวะศพคุณแม่แทน คำอบรมสั่งสอนของคุณแม่ที่ลูกได้รับมาแต่น้อยจนใหญ่ ลูกจะไม่มีวันลืม ลูกจะจดจำไว้อบรมสั่งสอนลูกหลานสืบไป คุณความดีที่คุณแม่ได้กระทำไว้ในภพนี้ จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของคุณแม่สุดที่รักยิ่งของลูก ประสบความสงบสุขในภพหน้าด้วย เทอญ.

จากลูก

วนิดา โรจนพฤกษ์

คำสอนของคุณแม่

- คำสั่งสอนของคุณแม่มีมากมาย และมักจะใช้เวลามากเสมอในการอบรม
- แต่คำพูดเหล่านั้นก็ดูเหมือนจะไร้ผลในขณะนั้น จะเป็นด้วยเหตุผลอันใดไม่เป็นที่แน่ใจนัก อาจจะเป็นเพราะวัยของผู้รับฟัง หรือเพราะคิดว่าอีกไม่นาน ก็คงจะได้ฟังอีกก็เป็นได้
- แต่ขณะนี้ แน่ใจแล้วว่าจะไม่มีโอกาสได้รับฟังจาก คุณแม่อีกแล้ว
- คำสอนต่าง ๆ ก็เริ่มเข้ามาในสำนึก คิดทวนคำสอนจากความทรงจำ และเริ่มปฏิบัติตาม
- คำสอนบางตอน มีการอ้างอิงถึงบุคคล ซึ่งส่วนมากจะเป็นญาติผู้ใหญ่ของเรา บางทีก็เป็นสุภาษิตคำกลอน ซึ่งท่านมักจะท่องให้ฟัง และแปลให้กระจ่างด้วย บางครั้งจะยกตัวอย่างของท่านเองเมื่อสมัยยังเป็นสาว เล่าถึงความอดทนและความบากบั่นจนประสบความสำเร็จอย่างที่เห็นอยู่นี้
- คำสอนเหล่านั้น ได้กลายเป็นอดีตไปเสียแล้ว แต่ก็ยังทันสมัยอยู่ และจะไม่ตายตามคุณแม่ไปเป็นแน่นอน
- เพราะลูกจะจดจำไว้สั่งสอน ลูก หลาน และลูกศิษย์สืบต่อไป

จาก **ลูกสาวของคุณแม่**

ญาติ มิตร ขณะบรรจุศพ ณ วัดธาตุทอง
วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๖

รถสีฟ้าที่คุณแม่เลือก

รถคันสีฟ้าสีที่คุณแม่เลือกของเราดูใหญ่โตมาก ถ้าเอามาวิ่งเมืองไทยเรารู้สึกว่ามันเหมือนกับเรือ สำหรับเด็กอายุ ๘ ขวบ และ ๑๐ ขวบอย่างเราและพี่ชาย เราคิดว่าเป็นสิ่งที่มหัศจรรย์มาก ที่เรามีรถคันใหญ่ๆ ขับไปทั่วๆ อเมริกา นั่งหลับบ้าง นอนบ้าง ปล่อยให้คุณพ่อขับรถ และคุณแม่ดูแผนที่ เรานอนฟังคุณพ่อคุณแม่ปรึกษากันถึงเรื่องที่พักผ่อนอาศัย และโครงการต่าง ๆ ซึ่งเราไม่พยายามเข้าไปยุ่งเกี่ยวเพราะคิดว่า เราคงไม่ฉลาดพอเหมือนท่าน และดูเหมือนหลายๆ อย่างที่ท่านพูดกันเราฟังไม่ค่อยเข้าใจ ฉนั้นภาระกิจที่คงเหลืออยู่สำหรับเราก็คือ หน้าที่สนุกสนานและคอยเตือนคนทั้งสองเมื่อท้องเราร้อง แต่ดูเหมือนคุณแม่จะรู้ใจและท่านตระเตรียมอาหารไว้พร้อมแล้ว วิธีนี้เราไม่ต้องเสียเวลาหยุดรถซื้อและสามารถบรรลุถึงจุดหมายปลายทางได้เร็วขึ้น

ทิวทรรศน์ต่าง ๆ ที่ผ่านสายตาเราไป มักจะเห็นเด็ก ๆ วัยเดียวกันวิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนานบนภูมิประเทศที่สวยงาม เราก็ได้แต่หวังว่าคงจะได้มีโอกาสหยุดพักที่ใดสักแห่งหนึ่งและมีโอกาสผูกมิตรวิ่งเล่นกับเด็ก ๆ ในละแวกนั้นขณะคุณพ่อไปเยี่ยมเยียนทำธุระกิจราชการในเมือง

ทุก ๆ แห่งที่เราได้หยุดพักส่วนมากมักจะเป็นเวลา ๓-๔ วัน บางแห่งนานเป็นอาทิตย์ ผลก็คือเรามีเพื่อนเด็กอเมริกัน ซึ่งเรายอมรับว่าเขาแปลกและมีอะไรน่าสนุกสนานหลายอย่างที่จะคบเป็นเพื่อน เรายิ้มหัวเราะผจญภัยกันหัวหกก้นขวิด จนหายคิดถึงบ้านและวันหนึ่งซึ่งเราไม่เคยชอบก็มาถึง คุณแม่เริ่มบอกถึงหมายกำหนดเดินทางต่อไปเรารู้สึกเหมือนต้องทอดทิ้งใครต่อใครที่น่ารักไว้ข้างหลังเราอีก และที่สุดรถคันใหญ่ก็ขับพาเราไปสู่จุดหมายใหม่ที่เราหวังว่าจะพบเพื่อน ๆ ที่น่ารักเช่นเคย ทุกแห่งที่หยุดและทุกครั้งที่เราขนของ ออกรถบนเส้นทางใหม่ ความเหงาหงอยก็เริ่มขึ้นอีก สภาพที่คล้ายคลึงกันของเพื่อน ๆ หญิงชายยืนโบกมืออำลาให้กับเรา จะเล็กลง เล็กลง

พร้อม ๆ กับเสียงถอนหายใจของตัวเอง คุณแม่เองก็คงรู้สึกเช่นเดียวกับเรา เพราะเพื่อน ๆ ของท่านก็มาส่งด้วย

ข้าพเจ้าได้มีโอกาสกลับไปที่สหรัฐอีกครั้งและเรียนรู้ว่าพวกเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้า ก็คงดำเนินชีวิตของเขาคล้าย ๆ กับวิธีของเราในครั้งกระโน้นคือ เขามักโยกย้ายถิ่นอาศัยอยู่เสมอ ๆ ตามความจำเป็น นั่นก็หมายถึงว่าเขาเหล่านั้นก็ได้มีโอกาสรู้สึกเหมือนเรา ๆ ทุกครั้งที่รถของเราเคลื่อนที่ออก ข้าพเจ้าทายว่าหลาย ๆ คนก็คงจะถอนหายใจ ขณะที่ภาพเบื้องหลังดูห่างออกไป ทุกที ทุกที

ลูกชายทั้งสอง

ทำไมคนเราต้องมีศาสนา

A BEING THAT IS HUMAN

By

H.S.H. Princess Poon Pismai Diskul
President of The World Fellowship of Buddhists

คำนำ

ตามธรรมดาหนังสือเรื่องศาสนา ไม่ค่อยจะมีผู้อ่านมากนัก. นอกจากพวกที่ถูกเรียกว่าแก่วัด จึงจะชอบหาอ่าน. ทรงที่ข้าพเจ้าเขียนเรื่อง "ทำไมคนจึงต้องมีศาสนา" นี้ขึ้น ก็เพราะทำตามหน้าที่อย่างหนึ่ง และมักเสียดายปัญหาเหล่าที่ถูกถามอยู่บ่อยๆ อีกอย่างหนึ่ง จึงคิดว่าเขียนไว้เพื่อให้ช่วยกันคิด ไม่เคยหวังว่าจะมีผู้ชอบใจ โดยเฉพาะในเมืองไทย เพราะเห็นมีกันอยู่มากมายแล้ว.

ในที่นี้ เมื่อท่านอธิบดีกรมอนามัย นายแพทย์บุญ สุวรรณศร M.D. M.P.H. ผู้ดูแก่เรื่องที่เป็นหมอด้วย มาขอพิมพ์แจกในงานศพหญิงวิไร ภรรยาของท่าน ข้าพเจ้าจึงรู้สึกตื่นเต้นที่ได้เห็นหนังสือเล่มเล็กนี้เป็นที่ถูกใจของท่าน. อีกประการหนึ่ง หญิงวิไร ภรรยาของท่านเป็นบุตรีของขุนเทพอุดม ไผ่สาลี ดุรงค์พร ซึ่งทั้งเป็นพี่สาวกับหม่อม เจิม ... ผู้เป็นแม่เลี้ยงข้าพเจ้า และเคยมีหน้าที่อยู่หลายอย่าง จึงเท่ากับเป็นญาติกัน จึงยินดีที่ได้มีส่วนช่วยในงานนี้.

ขอกุศลผลบุญนี้จงเป็นไปตามปณิธานของเจ้าของงานทุกประการ.

พุทธทาสภิกขุ.

A BEING THAT IS HUMAN

by

H.S.H. Princess Poon Pismai Diskul

President

of

The World Fellowship of Buddhists

The capacity for understanding of men is not equal. There are things that some of them won't understand now, no matter how we try to teach them. It is better, therefore, to let them keep the half-truths than to have them discard the whole truths. A person wearing rags is after all better than one wearing nothing at all. With the lapse of time, including trial and error, they will understand.

If the world is troubled, as it is today, the fault lies with itself in abandoning religion, not with religion which is abandoned.

Religion is what makes a human being of a man, otherwise he would not be much different from other members in the genus of primates such as apes, monkeys, lemurs and other several extinct species of man. Physical structure apart, it is religion that rightfully earns him the name 'human'; implying the

most developed kind or member of the same genus. Religion only gives him the sense of shame, guilt and other developed qualities collectively called 'conscience.' it is a fact that a religion, by whatever name it goes, is essentially the same with the rest with regard to its fundamental purpose: to make a *human* being of a man.

Our Lord the Buddha was eddowed with the blessings of birth, age and acquired qualities. He was born of a royal family, spent his life teaching people to the age of eighty and was blessed with the highest Wisdom, Purity and Compassion. Amidst all the sensual pleasures everybody craved for, he courageously renounced what belonged to him by his birthright: wealth, title and all kinds of enjoyment, for the sake of a higher bliss that transcended all such fleeting pleasures. Through his own persistent and dedicated efforts he had successfully attained to the objective of his goal. His way of renunciation was therefore unexcelled with regard to the virtues of sacrifice and courage. Just study how he had accepted the life of poverty in place of that of wealth, the life of hardship in place of comfort and luxury. Even after his Enlightenment he never returned to the former way of life once again but chose to preach the life of renunciation for forty-five years, making himself as an example in whatever he taught others without making any discrimination of birth, race or creed.

Now spend a moment turning your thoughts within. Look at yourselves; investigate how much sacrifice you have made in following in the foot-prints of the Buddha. We are supposed to be civilized people in a developed world. Hou much have we followed his example? You can check yourselves and answer this question yourselves. It is through this fact, which is often overlooked, that his way of life is to be always kept sacred in our memory.

With regard to the Dhamma or his teaching, we can say that it is based always on the law of cause and effect, which is consequently incontestable. In brief, it may be said that the Buddha taught us the truths of our life, from the cradle to the grave, ———how we are enslaved and how we can be free. By the Buddha's teaching, we have come to know how we have been tyrannised by our own passion (collectively called *Kilesa* in Buddhist terms), being driven to spasmodic joys and sorrows imposed upon us by circumstances. The Buddha's method is to contemplate the nature of those "passions," seeing them as fleeting; in a state of flux and belonging to nobody. Following the systematic method of practice for the realisation thereof, we shall be able to wriggle ourselves free of their bondage. Then we cease to be victimised by them, and become their 'boss.' This is the meaning of happiness or bliss implied in Buddhism.

Precepts. There are four kinds of Precepts prescribed by the Buddha viz.

1. *The Five Precepts:* this kind is called the daily precepts advisable for every Buddhist, whenever possible.

2. *The Eight Precepts:* this kind is observed once a week. The purpose is to remind ourselves that we shall not live more than a hundred years on this planet. It is thus advisable that we should not be over-confident of life or be overwhelmed by its joys and sorrows.

3. *The Ten Precepts:* this is tbe preparation step for those who wish to embark upon the higher renunciation practice of a homeless life.

4. *The Pātimokkha Precepts,* consisting of 227 disciplinary articles for Bhikkhus who undertake the higher stage of renunciation practice i.e. the homeless life.

It is this kind of people called Bhikkhus that have preserved the Dhamma for posterity, by studying and practising what the Buddha had taught. They have followed out the Buddha's teachings and then shouldered the responsibility of awakening other people to the same Truths e.g. the Truth of Suffering and the Path leading to its Cessation.

Looking closely at the above monastic Code of Discipline or *Pāṭimokkha,* we shall see that it is a perfect code of etiquette for cultured people. Whatever caste

Now spend a moment turning your thoughts within. Look at yourselves; investigate how much sacrifice you have made in following in the foot-prints of the Buddha.

Bhikkhus may come from and whatever social status they formerly held, they are moulded into members of the same great family headed by the Buddha and worthy of the same kind of veneration. This practice, however, is not compulsory, as in fact there is nothing compulsory whatever in the Buddha's doctrine. The Buddha's instruction to the Kalama people may be cited as confirmatory evidence. Whether in the practice of Vinaya (Discipline) or in the belief in his Dhamma, he was only a pointer of the way, so he said.

Thus the choice to adopt whatever category of the above four Precepts is our own. It is up to us to decide which one of the four categories should be suitable to us or in conformity with our social status. There it no "must" or "dogma" as far as the decision to adopts which one of them is concerned. To the extent that we have sown we are to reap.

The DHAMMA. This can be basically divided into three sections called the Tipitaka, which had not been committed to memmory until 433 years after the passing away of the Buddha. Thereafter it was recorded or put into writing in Sri Lanka. Now there are sceptics asking how we can be sure that the recorded words were

really the sayings of the Buddha. In fact this question had been put to the Buddha himself. To which he replied, saying that the law of cause and effeet or reasoning should be referred to. This is the sweeping method or law, of which there are more details. However, *that Buddhism has survived all upheavals for nearly 3,000 years should be a fact worthy of reasoning based on the law of cause and effect.* If may be said that the teaehers of old had recognised the three fundamental truths and therefore had realised the wonder and excellence of the Buddha's Dhamma. The three fundamental Truths or the Three Signs of Being are:

ANICCAṂ The Truth of Impermanence, implying the truth that whatever is of the nature to be born is conseqently of the nature to die or disappear. Manifestations of this ean be seen ever in our bony. The new hair, for example, always replaces the old one.

DUKKHAṂ With everything irresistible in its proeess of change and thus not in eonformity with our wish, it eertainly produees trouble and restlessness to those who have not yet realised the Truth.

ANATTĀ Thus nothing, as mentioned above, is of any reality in the ultimate sense. Both happiness and restlessness are similarly fleeting i.e. changeable. None is within the power of our desire. It therefore has no abiding principle in itself.

Realising these aspects of the DHAMMA the compliers of the olden days had helped convening the General Council of Elders to classify and standardise the Buddha's teachings and had written other supplementary texts called Commentaries, subcommentaries and several other texts in the later times for the sake of the coming generations, one of which, for example, is the questions of King Milinda and the answers by Ven. Nagasena complied about 500 years after the Buddha's passing away.

The study of Buddhism by way of catechism appears to be also popular nowadays. This has been my experience for many years, during which I have been asked the same questions again and again. Following, therefore, are listed some of the questions most often put to me both at home and abroad.

Q. *Following the assumption that body and mind are equally important, why is it that body can be seen, while mind cannot?*

A. There are in the world both the things that can be seen and others that cannot. The wind and the bacteria, for example, belong to the latter kind. We need a proper instrument to perceive them.

Q. *What is mind ?*

A. It is the element of knowledge or the capacity for knowing. In other words, it is what gives life to matter or body. In Western terminology, mind includes feelings, vitality, movement etc.

Q. *Is it body that controls mind or vice versa ?*

A. While we are sitting, body cannot get up unless mind orders it to do so. **Without the mind's order, the body---a skeleton covered with flesh and blood---cannot get up. It is therefore obvious that mind controls body.** It is to be regretted, however, that we pay little attention to mind, devoting thereby all our efforts to nourishing body alone. In fact, of what use in a good-looking or healthy body with a rotten mind i.e. the mind that is bent only on doing harm to others ?

Q. *What is there as a proof for life after death ?*

A. The basic reason is that past, present and future are inseparable. Yesterday came before today, which will be followed by tomorrow. There are several cases of children who are recollect the

Biology, for example, was also mentioned in the Pali canon, which discribed the four kinds of birth in the universe both as we have yet to know it.

events of their past lives when it is illogical to conclude that they are given to telling a lie. If we choose to assume that such are accidents or hallucination, how can we account for their ability ?

Q. *What about the fruits of Karma ? Why are so many evil people happy ?*

A. Every Karma is sure to bear fruit, sooner or later. This is due to the strength of each being unequal, ———which leads to different times of ripening. That some evil people can still enjoy does not mean that they can go scot-free, but it means that they are enjoying the fruits of their good deeds in the past. When results of good deeds are exhausted, they are sure to suffer results of their evil. There is no escape from results of our own Karma. However, it needs patience and a more profound thought to understand this.

Q. *Where does a man go after death ?*

A. He goes according to his accumulation of Karma; an evil person goes to suffer his evil results, whereas a virtuous one goes to enjoys his virtuous deeds.

Q. *How? By foot or by any vehicle?*

A. Our voice, intangible as it is, can go even to the moon and back in a few minutes. Why cannot the force of Karma, which is far more powerful, do like that?

Q. *How can we conclude that it is because of the force of Karma?*

A. How can we conclude otherwise? Children born of the same parents are known to be far different physically and mentally. Of course, there is some-common factor that draws them to the same parents, but there is also an individual factor of each that distinguishes one from the rest. This is the factor of Karma. Evidence can be cited of several cases who obviously experience the fruits of their own Karma. Only the time element is different.

Q. *Why should we be born again?*

A. Because we have not exhaused the fruits of our own Karma. **Whatever is left of our Karma has sent us back here, so that we can settle the account. However, we are at the same time opening a new account, so to speak, thus keeping our transactions continually going on,** This is the analogy for our endless cycle of births and deaths.

Q. *What is Nibbāna? Where is it?*

A. It is a condition, which is the complete cessation of suffering in all its forms. There is no word to

describe the location of Nibbana any more than there can be words to describe where God is. Perhaps both Nibbana and God could refer to the same condition, who knows ? According to Ven. Nagasena, who answered King Milinda's questions, Nibbana is a condition indescribable (in terms of words or human language.)

Q. *What would happen to our earth if everybody should go to Nibbāna ?*

A. The world cannot be rid of human beings. It is sure to continue as it was and is. The Buddha knew well how impossible it is for everybody to attain to Nibbana. Thus he taught two levels of practice viz. the one for the worldly happiness and the other for the sake of transcendental happiness.

The former refers to the practice followed by those who do not wish to renounce the world such as lay disciples. It is the Five Precepts, the Eight Precepts, and also the elementary kind of practice of meditation and insight. This at least gives the person the capacity for self-control, making the mind balanced and poised in the midst of disturbances. It reduces the poisonous power of the worldly pleasures in the same way as water is made clear with its sedimentary dregs sinking to the bottom of the vessel.

The Transcendental Dhamma refers, as its name implies, to the Dhamma that is beyond the condition of the world and of everything that relates to it or is characteristic of it, including, as a matter of course, the words of description. The practice towards its realisation is the Ten Precepts, and the Code of Monastic Discipline consisting of 227 articles, including the forthnightly recitation of the Patimokkha or the said Code. The development of meditation and Insight is also included in this category, with its aim of analysis of the elements that form what is called our body and mind. Attainment of the goal of this level gives a twofold benefit: realisation of emancipation and the preservation of the Buddha Dhamma through direct experience.

Thus it is obvious how the world and the Transcendental cannot be mixed or confused although it is equally evident that the two can be, and must be, connected. Without the two in a suitable proportion life would be difficult indeed and happinesss in the real sense would be next to impossible.

There is nothing further from the truth than the saying that communism and Buddhism are similar to each other, the former considering only the body and explaining everything in terms of matter or body, whereas the latter always emphasising mind (although body is not neglected).

Without the mind's order, the body——a skeleton covered with flesh and blood——cannot get up. It is therefore obvious that mind controls body.

Regarding democracy, the following facts may reveal how Buddhism is a real exemplary form of democratic government which is still up-to-date. They are, for example.

During the ordination procedure, the following questions are put to the applicant e.g.

a) Have you any communicable diseases as follows : leprocy, epilepsy etc. ?

b) Are you a human being ? (Suggesting the requirement that the applicant must be able to communicate through human language)

c) Are you a man ? (i.e. not a woman in disguise or a hermaphrodite)

d) Are you free ? (to assure that the applicant is in a position to decide for himself)

e) Have you any debt ?

f) Are you exempt from government's service ? (to assure that he is not involved in politics now)

g) Have you been permitted by your parents ?

h) Are you twenty years of age ?

i) Have you your and robes bowls ?

j) What is your name ?

k) What is your Preceptor's name ?

Having answered these questions privately to an individual Bhikkhu, the applicant is called to answer them once again in the presence of the assembled Bhikkhus who are to be witnesses of the function. Everything being allright, an appointed Bhikkhu called Acharn announces to the gathering that the applicant is now qualified for the ordination, being able to fulfil all the minimum requirement. He who is to accept the applicant is called the Preceptor. If there is anybody who wishes to object to this, he is invited to do so now. In case there is no objection raised, it will be assumed that silence gives consent. This submiting of motion is announced three times to the gathering of Bhikkhus. This is to make sure that it is heard by everybody in the gathering. This therefore, is in fact parallel to the present system we can voting in democracy.

Several other procedures can be cited to show how democratic Buddhism is. In the *Kaṭhina* procedure, there is the same kind of voting to decide democratically to whom the offered robe should be presented. In the disciplinary meaning, an individual monk is called a Bhikkhu, whereas a group of at least five is called the Sangha.**

** This is not contradict the accepted tradition that four Bhikkhus can be the minimum quorum *Saṅgha* in the disciplinary context. But it is to maintain that, as far as the voting system is concerned, there should be another Bhikkhu as chairman who, in case the numbers of voting "for" and those "against" a motion are equal, can cast a decisive vote to settle the matter.

Round the convocation hall wherein the ordination procedure is going on, there are a number of boundary stones called. *Sīmā*. This is to limit the responsibility of the Bhikkhus following the said procedure, meaning the function is excluded to those other Bhikkhus outside the area marked by those stones. There is no need, therefore, to seek for a unanimous agreement on the part of Bhikkhus outside that area. In case, however, another Bhikkhu happening to enter within the area, he must also be approached for his agreement, and the voting or announcement of the motion, although it has already been done, has to start once again.

The scientific aspect of Buddhism may be seen in the mind which the Buddha maintained is the source of energies, crude and subtle, manifesting on the visible planes and on the invisible ones. This creates what is called the Cycle of endless births and deaths, in which beings of innumerable planes are involved. Whatever there is in modern psychology is already there in Buddhism, which has far more to say, both in depth and in width. **Biology, for example, was also mentioned in the Pali Cannon, which described the four kinds of birth in the universe both as we have known it and as we have yet to know it,** Sociology may be referred to in the Discourse called Singalovada.

In fact if we care to go through the Cannon in detail and know how to read between the lines, we shall see that there was already in Buddhism every main branch of modern knowledge, the difference being that it was differently called, presented and prescribed. This is natural when we consider the great gap of time,—twenty centuries in this case.

We owe our life and existence to a variety of substances in this world, this is true, but the Buddha said to the effect that, apart from the crude elements of earth, water, air, fire and space, there is also an entity called mind or, in Scriptural terms, the element of Consciousness or Knowledge (*Viññāṇadhātu.*) After the dissolution of the body the substances formerly combined are separated, each going its own way. The bones and flesh, for example, are turned to what is called the earth-element; the blood, sweat, saliva and others become the water-element; the heat or warmth within the body evaporates into the atmospheric heat; the wind and the air within become absorbed in the atmosphere; and the Consciousness, then, functions in another plane of its own. There appear to be three visible and three invisible as mentioned above.

I was one day visited by a Roman Catholic priest who came from Europe. He greeted me with the following question, "I ask you one thing, princess: how can you manage to live without God, for what, then, is the source of your security ?"

Whatever is left of our Karma has sent us back here so that we can settle the account. However, we are at the same time opening a new account, so to speak, thus keeping our transactions continually going on.

Before answering I asked him whether he would allow me freedom of speech in my reply. He said, "Yes, please do. We cooperate with each other in making man happy. There is no point in quarrelling between ourselves.

"Reverend Sir," I said, "I suppose I am not good enough to worship God, I'am afraid I might attack Him some day and that would give me a bitter memory and regret. You cannot help me then, can you ? Therefore I put my faith in the Law of Karma, the truth of which is evident in our life, showing how those who do good are sure to receive good and those who do evil must likewise receive evil, the difference in each case being only in the time-element."

The Priest kept silent for a long while, so I tried to comfort him, saying, "You have asked me your question. Can I ask you mine ?"

He nodded, and I said, "Reverend Sir, why do you put your faith in one person when you see how wide is the world, how everywhere people pray to Him for something. Is He able to see and help all at the same time ?"

"Miracle" said the·Reverend.

"I also believe in miracle even though I am a Buddhist. I believe there is miracle in the things of nature such as earth, water, air, fire and also the heavenly bodies such as the moon, which has the gravitational pull on the water of our earth, and which, as we have already known, can also stir our emotion. On a full-moon night we are usually emotionally stirred into either a deep joy or melancholy, depending upon own background at the moment. Now, with the moon obviously exerting such an influence, it is evident that other heavenly bodies should also have more or less a power on us too, Perhaps the belief in the power of stars is after all not baseless.

We also know that bacteria or virus cannot be seen, but how can we be sure that there is nothing more that cannot be seen, either. *We still know very little about the nature of energy, force or power, which often is more than meets the eye.* How much can scientists put under control the forces of nature such as can be seen in an earthquake, hurricane, flood or conflagration? *Frankly speaking, scientists know how puny we are in the face of these natural forces.*

As long as the earth is still orbiting round the sun, so long are the three things viz. the so-called elements, the heavenly bodies and the invisible forces moving with us. This is the same manner as a group of stars

called constellation. With these things moving about there is always an opportunity that one of them should come into contact with another, as seen in the cases of meteors, which had made several craters on our earth. These phenomena may be attributed to something or somebody that Your Reverend calls God but that I prefer to call Super Natural. These two, however, may be reversed, resulting in its being called God by me and Super Natural by Your Reverend. Thus there is no point in arguing against each other. This is perhaps like different kinds of medicine for curing different diseases, there beging no one remedy that can cure all diseases. Each medicine, therefore, is suitable to one in response to one's requirements at the particular moment. A medicine or religion can be equally good in its own way. Let's cooperate with each other in doing good."

The Reverend kept quiet, then said, "Thank you," and took leave.

The more science develops, the more it helps prove the validity of the Buddha Dhamma. For example, most people believe that death ends all. They then care nothing of religion and good or evil, being shameless in doing everything they want to do. Now, we can record a man's voice and preserve his pictures and gestures in the video tape. This is done through the strip of tape and the power of electricity. In fact

it is through electricity that we can gain more knowledge of our life provided we prefer to know and have an open mind, not a closed one.

I used to ask the Venerable Abbot of the monastery of Borom Nivas why he did not teach all that there is in Buddhism to the people.

He answered, saying.

"The capacity for understanding of men is not equal. There are things some of them won't understand now, no matter how we try to teach them. It's better, therefore, to let them keep there half-truths than to have them discard the whole truths. A person wearing rags is after all better than one wearing nothing at all. With the lapse of time; including trial and error, they will understand."

There is much wisdom in this saying. People are not equal in their capacity for understanding the truths. That's why there must be the Jatakas or fables for some with low capacity of intelligence.

The world needs understanding. Perhaps our youth needs another method of instruction in secular education. In religious education, however, Bhikkhus will follow the traditional methods that have been handed down to them. With each performing his duty properly comes world peace. Religion teaches the virtue of coexistence and cooperation, not rivalry and

enmity **If the world is troubled, as it is today, the fault lies with itself in abandoning religion, not with religion, which is abandoned.**

We know how according to Buddha, greed, lust, hatred and illusion are powerful fires and the causes of suffering. Evidence of this can be seen in the news items in all newspapers. This is traced back to the fact that *man thinks he has only body and the intellectual power, whereas he has his body as sort of a frame or a puppet, intellectual power as an engine and the heart or conscience as the real human character. It is the third, or the lack of it, that contributes to the beneficial or the malevolent forces* A modern man of the twentieth century has created hippyism. It is an open question what the hippies will create next.

Our immediate problem is whether or how much man can still be human. This is more important than other details.

There is no word to describe the location of *Nibbāna* and more than there can be words to describe where God is. According to Ven. *Nāgasena*, *Nibāna* is indescribable (in terms of human language)

ข้อความภาษาไทยที่ตีพิมพ์ไว้ต่อไปนี้

เป็นพระนิพนธ์ขององค์ประธาน พสล.

ซึ่งแปลออกมาเป็นภาษาอังกฤษ . . . .

ทำไมคนเราต้องมีศาสนา

ถ้าคนยังต้องการจะเป็นมนุษย์อยู่ ก็จำเป็นต้องมีศาสนา เพราะคนเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง ที่มีรูปร่างเรียกว่า–คน ถ้าขัดเกลาขึ้นให้รู้จักว่าอะไรเป็นบุญ เป็นบาป อะไรควรอาย และไม่ควรอาย จนเข้าใจกันได้แล้ว จึงจะเรียกว่า–มนุษย์ คือสัตว์ที่สูงสุดในโลกนี้แล้ว ความรู้ที่จะได้มาขัดเกลาคนให้เป็นมนุษย์นี้ได้มาจากศาสนาต่าง ๆ ซึ่งโดยมากมีข้อชี้แจงไว้คล้าย ๆ กัน โดยเหตุนี้ ผู้ใดมีศาสนาจึงจะเป็นมนุษย์ได้

พระพุทธเจ้าของเรา ทรงเป็นมนุษย์อันประเสริฐพร้อมทั้ง ชาติวุฒิ เพราะทรงเป็นลูกกษัตริย์ วัยวุฒิ เสด็จออกสั่งสอนมนุษย์อยู่ถึงพระชันษาได้ ๘๐ ปี และคุณวุฒิ ซึ่งบริบูรณ์ด้วยพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ และพระมหากรุณาธิคุณ พระองค์มิได้ทรงขาดความสุขทางโลกียวิสัยแต่ประการใดเลย แต่พระองค์ก็ทรงสามารถสละความสุขและทรัพย์ศฤงคารอันชอบธรรมส่วนพระองค์ได้ และเสด็จออก

ทรงผนวช เพื่อแสวงหาความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง โดยความพยายามของพระองค์เองจนได้ผลสำเร็จ การเปลี่ยนแปลงพระชนมชีพนี้ นับว่าเป็นการเสียสละ และกล้าหาญอย่างแท้จริง เพราะเป็นการเปลี่ยนจากความสมบูรณ์พูนสุขไปสู่ความยากจนเข็ญใจ แม้เมื่อเสด็จตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ก็มิได้เสด็จกลับไปบ้านเมืองของพระองค์ เพื่อสั่งสอนแต่เฉพาะคนของพระองค์เท่านั้น พระองค์ทรงพระดำเนินโดยพระบาท เพื่อสั่งสอนคนให้เป็นมนุษย์ ให้พ้นทุกข์รู้จักสุขที่แท้จริง อยู่ถึง ๔๕ ปี โดยมิได้เลือกชาติชั้นและวรรณะ น่าสงสัยว่าคนขนาดเราที่มีความสุขน้อยกว่าพระองค์เป็นอันมาก และคิดว่าตนเป็นผู้เจริญแล้วนั้น จะสละความสุขของตนเพื่อช่วยผู้อื่น รวมทั้งตัวเราเองด้วยนั้น เราจะสามารถทำตามพระองค์ท่านได้หรือไม่? พระกรุณาธิคุณอันนี้แหละที่เราจะลืมเสียมิได้เลยจนชั่วชีวิต

ส่วนพระธรรม คำสั่งสอนของพระองค์นั้น ถ้ายิ่งเรียนก็ยิ่งไม่มีทางจะโต้เถียงได้เลย เพราะเต็มไปด้วยเหตุและผลเป็นหลักใหญ่ ถ้าจะตอบให้สั้นที่สุดว่า—พระพุทธเจ้าทรงสอนว่าอย่างไร? ก็ต้องตอบว่า—ทรงสอนให้เรารู้จักชีวิต

จริงตั้งแต่เกิดจนตาย และทุกคนก็อยากมีเสรีภาพ แต่เราไม่มีเพราะเราถูกปกครองด้วยกิเลสอยู่ ดีใจทำให้เราหัวเราะ เสียใจทำให้เราร้องไห้ ถ้าเรารู้เสียว่ากิเลสนั้นเกิดขึ้นแล้วก็ดับไปเช่นธรรมชาติอื่นๆผิดกันแต่เวลาว่าเร็วหรือช้าเท่านั้น ถ้าเรากลับปกครองกิเลสของเราได้ แทนที่จะให้มันปกครองเราๆจะหาความสุขได้ตามใจชอบ นี้เป็นหลักใหญ่ที่สั้นที่สุด

ศีล–พระพุทธเจ้าประทานศีลไว้ให้เราถึง๔ ชนิด คือ ศีล ๕ ประจำวัน ศีล ๘ ประจำสัปดาห์ละครั้ง เพื่อให้มีสติว่า เราจะมีชีวิตอยู่ในที่นี้ไม่เกิน ๑๐๐ ปีเป็นอย่างมาก จึงไม่ควรจะมึนเมาไปตามโลกสมบัติ ศีล๑๐สำหรับเณรหรือชี ผู้เริ่มต้นจะสละโลกนี้ไป ศีล ๒๒๗ คือศีลของพระภิกษุผู้ซึ่งดำเนินตามรอยพระบาทพระพุทธเจ้าทุกประการ กล่าวคือ เป็นผู้รู้แล้วสอนให้ตัวเองและผู้อื่นพ้นทุกข์ เป็นผู้รักษาพระพุทธศาสนานี้ไว้ในโลก ถ้าเราจะพิจารณาศีล ๒๒๗แล้วจะเห็นได้ว่าคำที่เราเรียกกันว่า–สมบัติผู้ดีนั้น มีอยู่พร้อมมูล พระภิกษุแต่ละรูปจะมาจากชนชั้นใดก็ตาม ถ้าทำตามศีล ๒๒๗ นั้นแล้ว จะเห็นชัดว่าเหมือนกันทุกองค์ ไม่มีทางที่เราจะไหว้ไม่ได้ด้วยน้ำใจศรัทธา แม้เช่นนั้น พระพุทธเจ้า

ก็มิได้ทรงบังคับ จะเห็นได้จากกาลามสูตร ที่ตรัสว่าไม่ต้องเชื่อในสิ่งใดๆแม้ที่พระองค์ได้ทรงสอนเอง ให้ผู้พิ่งตีปัญหาด้วยเหตุผลเองแล้วจึงเชื่อ พระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้ชี้ทางให้เท่านั้น ส่วนเรื่องจะเกิดผลอย่างไรเป็นของผู้รับประพฤติเองจะเลือกเดิน เลือกทำในทางใด เพราะกรรมนั้นเป็นของผู้ทำเอง แม้ศีล๔อย่างที่กล่าวมานี้ เราก็เลือกรับตามความเหมาะสมแก่เราได้ ไม่มีข้อบังคับข่มขี่ ฉะนั้น พระพุทธศาสนาของเราจึงไม่มีคำว่า must หรือ dogma ในภาษาอังกฤษ

พระธรรม คำสอนนั้นมีแบ่งเป็น ๓ ภาค เรียกว่า พระไตรปิฎก ซึ่งท่องจำกันมาจนถึง ๔๓๓ ปี ภายหลังปรินิพพานแล้ว จึงได้ลงเป็นลายลักษณ์อักษรที่ประเทศศรีลังกา เป็นเหตุให้มีผู้สงสัยว่าจะเชื่อได้อย่างไรว่าเป็นพระพุทธดำรัส ปัญหานี้เคยมีผู้กราบทูลถามพระตถาคตเจ้ามาแล้ว พระองค์มีพระดำรัสตอบว่า ให้ดูเหตุและผลเป็นสำคัญ แม้เช่นนั้นพระพุทธศาสนาก็อยู่มาได้เกือบ ๓๐๐๐ ปีแล้ว ทั้งนี้เพราะพระโบราณาจารย์ท่านได้เห็นถ่องแท้ ถึงพระไตรลักษณ์ คือ

อนิจฺจํ – ไม่มีสิ่งใดเที่ยงแท้แน่นอน ทุกสิ่งดับ ทุกสิ่งเกิด แม้ผมและขนในกายตัวก็เห็นอยู่ว่าเก่าร่วงไป อันใหม่ก็เกิดมา

ทุกฺขํ – เมื่อไม่มีสิ่งใดอยู่ได้แน่นอนตามปรารถนาแล้ว ก็ย่อมเกิดทุกข์ แก่ผู้ยังไม่เห็นสัจจธรรม

อนตฺตา – แต่ถ้าคิดให้ดีแล้ว ก็ไม่มีอะไรจริงจัง แม้ความสุขความทุกข์นั้น ก็จะเกิดขึ้นชั่วครู่ชั่วยาม แล้วก็ดับไปเช่นกัน ไม่มีสิ่งใดอยู่ในอำนาจของผู้ใดได้ จึงเป็นของไม่มีตัวตน = อนตฺตา

เมื่อท่านโบราณาจารย์ท่านเห็นเช่นนี้แล้ว ท่านจึงได้ช่วยกันทำสังคายนา จนมีคำว่า อรรถกถาฎีกา และอนุฎีกาเพื่อให้เป็นที่เข้าใจกันได้ตามสมัยมาจนบัดนี้ นับตั้งแต่พระเจ้ามิลินทร์และพระนาคเสน ทรงโต้ตอบปัญหาธรรมกันมาแต่ พ.ศ.๕๐๐ มนุษย์ในโลกเราก็ยังตั้งปัญหาธรรมโดยมากเช่นเดียวกันจนบัดนี้ ข้าพเจ้าได้รับคำถามที่มีทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่มิได้เว้นแต่ละวัน ปัญหานั้น ๆ มีดังต่อไปนี้–

ถาม – ที่ว่ากายและจิต มีความสำคัญเท่าถึงกันนั้น แต่ทำไมกายเห็นได้ แต่จิตเห็นไม่ได้ ?

ตอบ – เพราะมีสิ่งในโลกนี้ ที่เห็นได้และเห็นไม่ได้ด้วยตามนุษย์อยู่เป็นอันมาก เช่น ลม เป็นต้น แม้แต่เชื้อโรคก็เห็นไม่ได้ด้วยตามนุษย์ ที่เราเห็นอยู่บัดนี้ เพราะกล้องขยายจึงเห็นได้

ถาม – จิตคืออะไร ?

ตอบ – คือธาตุรู้ เวลามีชีวิตเรียกว่า จิต ฯ ตายแล้วเรียกว่า วิญญาณ สมัยนี้เรียกว่าชีวิตจะได้กระมัง ทางฝรั่งเรียกว่า Mind รวมความรู้สึกทั้งหมดทั้ง feeling, vitality, movement etc.

ถาม – กายบังคับจิต หรือ จิตบังคับกาย ?

ตอบ – ถ้าเรานั่งอยู่และอยากจะลุกขึ้น ถ้าจิตไม่บอกว่าลุกละ ! กายซึ่งมีเนื้อหนังกระดูก ก็ลุกเองไม่ได้ จึงเห็นได้ชัดว่า จิตบังคับกาย แต่เราก็มิได้เอาใจใส่เรื่องจิตกันเลย มัวยุ่งอยู่แต่กับบำรุงกาย ถ้ากายสดสวยแข็งแรง แต่จิตเน่า คิดแต่ทำร้ายผู้อื่นแล้วจะมีประโยชน์อะไร

ถาม – ท่านมีอะไรพิสูจน์ว่ามีชาติหน้า ?

ตอบ – มีเหตุผลที่ว่า อดีต อนาคต และปัจจุบัน เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ เช่นมี วานนี้ วันนี้ และพรุ่งนี้เป็นต้น ถ้าไม่ยกเรื่องเด็กเล็ก ๆ เล่าเรื่องชีวิตก่อนของเขาได้แต่ยังไม่รู้จักปด เพราะท่านอาจจะว่ามันบังเอิญเป็น หรือเด็กนั้นฝันไป แต่จะตอบปัญหาเด็กว่าอย่างไร ?

ถาม – กรรมออกผลจริงหรือ ? ถ้าออกผลจริง ทำไมคนชั่วยังสบาย ?

ตอบ – กรรมนั้น คือการกระทำ ๆ ทุกอย่าง จะ ต้อง ออกผลแน่นอน เป็นแต่ช้าบ้างเร็วบ้างเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะกรรมมีกำลังไม่เท่ากัน จึงออกผลสับกันไป คนชั่วที่ยังสบายนั้น เพราะกำลังรับผลดีที่เคยทำอยู่ ถ้ารับหมดแล้ววันใด ผลชั่วก็จะมารับต่อไปเช่นกันไม่มีทางหนีกรรมของตัวเองได้ ถ้าเรารู้จักดูก็จะเห็นได้ว่าจริง

ถาม – ตายแล้วไปไหน ?

ตอบ – ไปตามกำลังของกรรมที่ทำไว้ ทำดีก็ไปที่ดี ทำชั่วก็ไปที่ชั่ว

ถาม – ไปอย่างไร ? กรรมมีตีนเดินหรือ ?

ตอบ – เพียงลมปากเป็นคำพูดเท่านั้น ยังไปได้ถึงพระจันทร์และกลับไปกลับมาได้ใน ๑–๒ นาที กรรมซึ่งมีแรงมากกว่าเป็นไหน ๆ ทำไมจะไปไม่ได้ยิ่งกว่านั้นเล่า

ถาม – จะเชื่อได้อย่างไรว่าเป็นเพราะกรรม ?

ตอบ – ถ้าไม่เชื่อกรรม จะเชื่ออะไรที่แน่นอนกว่ากรรม เพราะแม้แต่พี่น้องร่วมท้อง ก็ยังเกิดมาไม่เหมือนกัน ทั้งรูปร่างและนิสัยใจคอ ที่มาเกิดแห่งเดียวกันก็เพราะมีแรงกรรมอันหนึ่งอันใดที่แรงพอ ให้ดูดดึงมาทางเดียวกันได้ ที่ไม่เหมือนกันได้ก็เพราะทำมาไม่เหมือนกันทุกอย่าง อีกประการหนึ่ง เราเห็นอยู่ชัด ๆ ในโลกปัจจุบันนี้ว่าใครทำอะไร ก็จะได้ผลอย่างนั้นแน่นอน เป็นแต่ช้าหรือเร็วเท่านั้น

ถาม – ทำไมต้องเกิดอีก ?

ตอบ – เพราะใช้กรรมยังไม่หมด แรงกรรมที่เหลืออยู่จึงส่งกลับมาอีก เพื่อให้เรามาใช้หนี้กรรมเก่า แต่เรามาทำกรรมใหม่เพิ่มเติมขึ้นอีก เราจึงต้องกลับมาอีก ทำให้มีเกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิด เรียกว่า–สังสารวัฏฏ์

ถาม – พระนิพพานคืออะไร และอยู่ที่ไหน ?

ตอบ – พระนิพพาน คือ ที่แห่งหนึ่งที่ไม่มีทุกข์ มีแต่สุขและสันติ จะอยู่ที่ไหนก็ได้ เรารู้ไม่ได้ เช่นเดียวกับว่าพระเจ้าเสด็จอยู่ที่ไหน อาจจะเป็นแห่งเดียวกันก็ได้กระมัง พระนาคเสนท่านทูลตอบพระเจ้ามิลินทร์ว่า พระนิพพาน คือ ธรรมชาติอันหนึ่งที่อธิบายไม่ได้

ถาม – ถ้าคนไปนิพพานกันหมดแล้ว โลกเราจะเป็นอย่างไร ?

ตอบ – โลกจะไม่มีเวลาหมดคนได้ เพราะคนเกิดใหม่ก็จะอยู่ต่อไป และคงเป็นโลกเช่นเดียวกันเหมือนเมื่อ ๔ พัน ๕ พันปีมาแล้วนั่นเอง

แม้เช่นนั้น พระพุทธเจ้าท่านก็ทรงทราบดีว่า คนจะไปถึงนิพพานไม่ได้หมดทุกคน ท่านจึงประทานศีลธรรมไว้ให้เป็นความสุขได้ ๒ ชนิด ที่เรียกว่า–โลกียธรรม และ–โลกุตรธรรม

โลกียธรรม คือ ศีลธรรมที่ฆราวาสรับได้ เช่น ศีล ๕ ศีล ๘ และทำสมาธิวิปั่สสนาได้ แลเห็นสัจธรรมได้แจ้งชัด ก็พอจะหาสุขในโลกนี้ได้ แม้จะยังไปไม่ถึงพระนิพพาน อย่างน้อยสมาธิก็จะเป็นการฝึกหัดการบังคับใจตัวเองได้ และมีเวลาให้จิตสงบได้ เหมือนเอาน้ำขุ่น ๆ ไปวางไว้ในที่เงียบไม่ช้าสิ่งสกปรก(กิเลส)ก็จะตกลงไปเป็นขี้ตะกอนอยู่ก้นถ้วย และทำให้น้ำใสสะอาดจนถึงกินก็ไม่มีภัย ส่วนโลกุตรธรรม คือขึ้นไปเหนือโลกอันยุ่งเหยิงนี้ได้นั้น มีศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ มีปาฏิโมกข์ทุกครึ่งเดือน มีพระวินัยมากมาย แม้สมาธิวิปั่สสนา ก็มุ่งไปในทางวิจัยธาตุทุกอย่างเพื่อการหลุดพ้น และรักษาพระศาสนาไว้

โลกกับธรรม จึงปนกันไม่ได้ ได้แต่เพียงอาศัยซึ่งกันและกัน เช่น กายกับจิต ถ้าไม่มีทั้ง ๒ อย่างรวมกันแล้ว ก็ยากจะหาความสุขจริงให้เกิดขึ้นได้ ฉะนั้น การที่มีผู้เข้าใจ

ว่า คอมมูนิสต์ กับ พระพุทธศาสนา เหมือนกันนั้น จึงเป็นความจริงไม่ได้ เพราะการกระทำของคอมมูนิสต์เป็นทางกาย ไม่มีความรู้สึกทางจิต แต่พระพุทธศาสนาเป็นเรื่องของจิตโดยแท้

ปัญหาที่ยกมาเล่าแล้วนี้ เป็นปัญหาที่มีอยู่เป็นประจำ แต่ถ้าเราจะพิจารณาให้ถ่องแท้แล้ว จะเห็นได้ชัดว่า พระพุทธศาสนานั้น มีประชาธิปไตยอยู่แล้ว ๑๐๐% ด้วย ดังจะยกตัวอย่างให้เห็นดังต่อไปนี้

ในการพิธีอุปสมบท คือบวชเป็นพระภิกษุนั้น นอกจากจะมีข้อถามถึง ๑๑ ข้อ คือ

๑) ท่านมีโรคภัยไข้เจ็บ (อันจะติดต่อได้) อย่างนี้หรือไม่ กล่าวคือ โรคเรื้อนกุดถัง กลาก เกลื้อน ฯลฯ ? (แสดงว่าพระพุทธเจ้าทรงทราบแล้วว่ามีโรคติดต่อได้)

๒) ท่านเป็นมนุษย์หรือ ? (คือพูดจากันเข้าใจได้)

๓) ท่านเป็นบุรุษหรือ ? (คือไม่ได้ปลอมมา)

๔) ท่านเป็นอิสระแก่ตัวหรือ ? (คือเต็มใจบวช)

๕) ไม่มีหนี้สินหรือ?

๖) ไม่ได้หนีราชการมาหรือ? (คือไม่เกี่ยวกับการเมือง)

๗) ท่านได้รับอนุญาตจากบิดามารดาแล้วหรือ?

๘) ท่านมีอายุครบ ๒๐ ปีแล้วหรือ?

๙) ท่านมีบาตรจีวรครบถ้วนแล้วหรือ?

๑๐) ท่านชื่ออะไร?

๑๑) อุปัชฌาย์ของท่านชื่ออะไร?

เมื่อผู้บวชตอบปัญหาครบถ้วนแล้ว ก็ถูกเรียกเข้าไปตอบปัญหาเหล่านี้แก่คณะสงฆ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วพระอนุสาสนาจารย์ก็สวดญัตติประกาศแก่ที่ประชุมสงฆ์นั้นว่า บุรุษผู้นั้นชื่อนี้ เป็นผู้บริสุทธิ์ มีบาตรจีวรครบถ้วน ได้เข้ามาขออุปสมบทแก่คณะสงฆ์ ด้วยจะถือเอาท่านผู้นั้นเป็นอาจารย์ ถ้าพระสงฆ์รูปใดมิได้เห็นด้วย ก็จงทักท้วงขึ้น ถ้าพระสงฆ์ทั้งหลายเห็นด้วยและยอมรับแล้ว ก็จงนิ่งอยู่เป็นการยินยอม แล้วท่านก็สวดซ้ำเช่นนี้ ๓ ครั้ง จนแน่ใจว่าไม่มีใครคัดค้าน การสวดญัตตินี้ ก็คือ โว๊ต ในสมัยใหม่นี้เอง

ยังมีอีกหลายสิ่งที่เรียกได้ว่า ประชาธิปไตย เช่นการทอดกฐิน ก็มีโว๊ตว่า ผ้าผืนนั้นควรจะได้แก่พระองค์ใด พระองค์เดียวเรียกว่าภิกษุ ๕ องค์ขึ้นไปแล้วจึงเรียกว่าสงฆ์ ก็เพราะการโว๊ตนั่นเอง ที่ถือกันว่า ๔ องค์นั้น เขาลืมว่ามีพระพุทธเจ้าอีกพระองค์ ๑ แม้ใบเสมาที่อยู่รอบพระอุโบสถ ก็คือเป็นเขตไม่ให้พระมาใหม่เข้าไปในพิธีซึ่งกำลังทำกันอยู่ มิฉะนั้นจะต้องโว๊ตซ้ำซากไม่จบได้

ส่วนการที่เป็นวิทยาศาสตร์นั้น ก็จะเห็นได้แต่เริ่มด้วยจิต=ว่าจิตเป็นพลังที่ก่อให้เกิดสสารที่ก่อกรรมให้เป็นสังสารวัฏฏ์

จิตวิทยาที่โลกกำลังสอนกันอยู่เวลานี้ ในพระพุทธศาสนาก็มีอยู่แล้ว หรือมียิ่งกว่าทางโลกสอนเสียอีก วิชาใดที่โลกมี เช่น ชีววิทยา ก็มีแล้วในการเกิด ๔ ชนิด สังคมศาสตร์ก็มีแล้ว เรียกว่า สิงคาโลวาทสูตร จิตวิทยาก็คือ Psychology นั้นเอง ถ้าเราจะค้นลงไปให้ทั่วถึงแล้ว จะเห็นได้ว่าพระพุทธศาสนามีแล้วทุกอย่าง เป็นแต่การเรียกและวิธีปฏิบัติผิดแผกกัน เพราะระยะเวลา ๒๐๐๐ ปีจะให้เข้าใจกันได้เป็นของยากอยู่ ถ้าเรายอมรับว่าเราก็เป็นส่วนหนึ่ง

ของธรรมชาติ เพราะพระพุทธดำรัสว่า มนุษย์เกิดขึ้นด้วยธาตุทั้ง ๖ คือ ๑ ดิน ๒ น้ำ ๓ ลม ๔ ไฟ ๕ อากาศ ๖ วิญญาณ แม้จะเผาเป็นขี้เถ้าแล้ว ถ้าเอาไปแยกธาตุดูก็จะเห็นได้ว่าเนื้อ หนัง กระดูก ก็ไปเป็นธาตุดิน น้ำเหงื่อ น้ำเลือด น้ำลาย น้ำหนอง ฯลฯ ก็ไปเป็นธาตุน้ำ ไฟทำตัวให้อบอุ่น ก็ไปอยู่กับไฟ ลมหายใจเข้าออกและแก๊สในท้องก็ไปอยู่กับลม อากาศอ๊อกซิเยนก็กลับไปอยู่กับอ๊อกซิเยน วิญญาณ ธาตุรู้ ก็จะต้องไปอยู่กับโลกวิญญาณ ทั้ง ๖ ธาตุเห็นได้ ๓ อย่าง และเห็นไม่ได้ ๓ อย่าง ตามกฎธรรมดา

วันหนึ่ง มีพระคาโธลิคองค์หนึ่ง มาจากยุโรป ท่านแวะมาหาข้าพเจ้าที่บ้าน และถามว่า—"ท่านหญิง ฉันมาถามท่านข้อเดียวเท่านั้นว่า ท่านมีชีวิตอยู่ได้อย่างไรโดยไม่มี God อะไรเป็น security ของท่าน?" ข้าพเจ้าตอบขอบพระคุณที่ท่านมาหาแล้วก็เรียนถามท่านว่า— "ท่านจะให้ดิฉันตอบตามใจได้หรือคะ?" ท่านตอบว่า—"ได้ท่านหญิง ขอให้ตอบตามใจเถิด เพราะเราจะช่วยกันหาความสุขให้คนในโลกไม่ได้มาโต้เถียงกัน" ดิฉันก็เลยอธิบายแก่ท่านว่า—

"หลวงพ่อคะ ดิฉันเป็นคนไม่ดีพอจะนับถือ God ได้ เพราะดิฉันกลัวว่า ดิฉันจะไปตีเอา God เข้าสักวันหนึ่ง ถ้าดิฉันทำเช่นนั้น ก็ตกนรกเท่านั้นเอง หลวงพ่อก็ช่วยดิฉันไม่ได้ ฉะนั้น ดิฉันจึงต้องหันไปพึ่งกรรม ดิฉันเชื่อในกรรมจริงๆ เพราะพิสูจน์ให้เราเห็นได้อยู่เสมอว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ผิดกันแต่ช้าหรือเร็วเท่านั้น" หลวงพ่อนิ่งไม่พูดอะไรอีกนาน จนข้าพเจ้าต้องหาเรื่องให้ท่านสบายขึ้น โดยกล่าวว่า –

"หลวงพ่อคะ หลวงพ่อถามดิฉันแล้ว ให้ดิฉันถามหลวงพ่อบ้างได้ไหมคะ ?" ท่านพยักหน้าตอบ ข้าพเจ้าก็พูดต่อไปว่า– "ทำไมหลวงพ่อเชื่อคน ๆเดียวได้ โลกนี้ออกกว้างใหญ่ และทุกคนก็พนมมือขอประทานโน่นนี่อยู่ทั่ว ๆ ไป ท่านจะเห็นเราได้อย่างไร ?" หลวงพ่อตอบคำเดียวว่า– "Miracle !" ข้าพเจ้าจึงบอกท่านว่า– "ดิฉันเป็นพุทธ แต่ก็ไม่ปฏิเสธ miracle แต่ดิฉันเชื่อว่าเป็นเพราะอำนาจสิ่งต่างๆ เช่นธาตุดิน น้ำ ไฟ ลม เป็นต้น รวมทั้งอำนาจดาว เช่นพระจันทร์ทำให้น้ำขึ้นลงได้ ทำให้อารมณ์สัตว์ในโลกเรานี้ซึมเซา หรือโลดเต้นมากขึ้นได้ในวันพระจันทร์เต็มดวง ถ้า

ออกไปนั่งอยู่กลางแสงจันทร์ในคืนนั้น ๆ ถ้าพระจันทร์มีอำนาจได้เช่นนั้น ทำไมดาวฤกษ์ดวงอื่น ๆ จะไม่มีอำนาจด้วย ทำให้เห็นว่าตำราดาวนั้นไม่ใช่สิ่งที่เหลวไหลโดยสิ้นเชิง อีกข้อหนึ่ง คือสิ่งที่เห็นไม่ได้ด้วยตามนุษย์ เช่นเชื้อโรค ใครจะยืนยันได้ว่ามีสิ่งเดียวแต่เชื้อโรคเท่านั้นที่เห็นไม่ได้ รวมกำลัง คือ Energy, Force และ Power ของ ๓ สิ่งนี้ ก็มีพอที่จะให้เกิดอะไรขึ้นก็ได้ แม้บัดนี้พวกนักวิทยาศาสตร์ ก็ยังไม่สามารถจะหยุดแผ่นดินไหว น้ำท่วม พายุใหญ่และไฟไหม้ได้ในทันที แสดงว่าธรรมชาติยังมีฤทธิ์กว่ามนุษย์ ตราบใดที่โลกยังหมุนอยู่ สิ่งทั้ง ๓ อย่าง คือ ธาตุ ดาว และสิ่งที่เห็นไม่ได้ ก็จะต้องหมุนตามโลกเราไปด้วย ที่เราเรียกว่า Constellation เมื่อทุกสิ่งหมุนไปด้วยกัน ทำอย่างไรก็จะต้องเจอะกัน contact บ้าง ดังจะเห็นได้จากสิ่งที่เราเรียกกันว่าอุกาบาต ซึ่งทำให้พื้นโลกเราเป็นหลุมลึกใหญ่โตได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็จะเกิดเป็นอภินิหารขึ้นได้อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้หลวงพ่อเรียกสิ่งนั้นว่า God และดิฉันเรียกว่า Supernatural ถ้ากลับกันเสียว่า ดิฉันเรียกว่า God หลวงพ่อเรียกว่า–Supernatural ก็คือสิ่งเดียวกันนั้นเอง เราจะต้องมา

เถียงกันให้เปลืองเวลาทำไม ธรรมดายานั้น ถ้ามีถ้วยเดียวอย่างเดียว ก็รักษาไม่ได้ทุกโรค บางคนต้องการชนิดหนึ่ง อีกคนต้องการอีกชนิดหนึ่ง ไม่เห็นจะเป็นพิษเป็นภัยแก่ผู้ใด ขอให้ช่วยกันทำดีก็แล้วกัน" หลวงพ่อท่านไม่ตอบเลยจนคำเดียว เป็นแต่ขอบใจที่ได้พบแล้วเลยลากลับไป

วิทยาศาสตร์ยิ่งเจริญขึ้นเท่าไร ก็จะช่วยพิสูจน์พระพุทธธรรมยิ่งขึ้นเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น แต่ก่อนมีผู้เห็นว่าตายแล้วก็สูญ หมดสิ้นเพียงตาย คนสมัยใหม่จึงไม่เอาธุระกับบาปบุญยางอายอะไรทั้งสิ้น แต่บัดนี้ วิทยุรักษาเสียงผู้ตายไว้ได้อย่างชัดเจน โทรทัศน์ ก็รักษารูปและกิริยาอาการของผู้ตายไว้ได้ตลอด เพียงด้วยแผ่นเทปเล็ก ๆ และอำนาจธาตุไฟฟ้าเท่านั้น และก็โดยอำนาจธาตุไฟฟ้านี่แหละ จะสามารถให้ความรู้ในชีวิตของเราได้อีกมากมาย ถ้าเราจะมีชีวิตอยู่เพื่อเรียน ไม่ใช่เพื่อตามใจตัวเองคนเดียว

ข้าพเจ้าได้เคยเรียนถามสมเด็จเจ้าวัดบรมนิวาสว่า พระพุทธศาสนามีความรู้ให้ทุกอย่าง ทำไมท่านไม่สอน ? ท่านตอบว่า– "มนุษย์มีกำลังสมองไม่เท่ากัน ถึงสอนก็ไม่เข้าใจได้โดยมาก จึงคิดว่าคนมันนุ่งผ้าเก่าขาด ยังดีกว่ามัน

แก้ผ้า ให้พึ่ง ๆ ไปก็ค่อย ๆ เข้าใจไปเอง ถ้าเขายังมีกุศลอยู่" ก็เห็นจะจริงอย่างท่านว่า–กำลังสมองไม่เท่ากัน–และก็คงจะเป็นเพราะเหตุนี้เองท่านจึงมีนิบาต และชาดก ไว้สอนเปรียบเทียบให้ผู้สมองอ่อนพึ่งเข้าใจได้

โลกกำลังต้องการความเข้าใจ โดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่เราจะต้องแก้วิธีสอนให้เข้าใจได้ในทางโลกดอกกระมัง ส่วนในทางธรรมพระท่านก็จะต้องรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไว้ด้วยความศักดิ์สิทธิ์ตามเคยมา ถ้าต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่ให้ถูกต้องแล้ว โลกเราก็จะสามารถสร้างสุขสันติได้จริง ศาสนาทุกศาสนาสอนให้มนุษย์รักกันช่วยเหลือกัน ไม่มีพระเจ้าองค์ใดทรงสอนให้มนุษย์แข่งดีตีกัน

ฉะนั้น ไม่ใช่ความผิดของศาสนา ที่โลกยุ่งยากนี้ เป็นเพราะคนทำผิดต่อศาสนาของตน ๆ

พระพุทธเจ้าตรัสว่า–โลภะ โทสะ โมหะ และราคะ เป็นไฟที่ดับยาก และเป็นต้นเหตุแห่งทุกข์ทั้งสิ้น แม้เพียงเปิด น.ส.พ. เช้าขึ้นดู ก็จะเห็นได้ว่าโลกเต็มไปด้วยไฟ

๔ กองนี้ทั้งนั้น โลกจึงยังหาความสุขจริง ๆ ไม่ได้ เราคิดกันแต่เพียงว่ามนุษย์เรามีเพียงกาย และจิตซึ่งที่จริงเรามี—

๑. กาย = รูปหุ่น

๒. จิต = เครื่องจักรยนต์ และ

๓. มโน = น้ำใจ

อันที่ ๓ คือ น้ำใจนี้แหละ ที่ความเข้าใจจะทำให้เกิดผลดีหรือร้าย บัดนี้ เราคนสมัย ๒๐ ศตวรรษ ได้สร้างฮิปปี้ขึ้นมาแล้ว ต่อจากฮิปปี้จะสร้างอะไร ?

ปัญหาที่อยู่เฉพาะหน้าเราเวลานี้ คือ มนุษย์จะคงรักษาความเป็นมนุษย์ไว้หรือไม่? นี้เป็นสำคัญยิ่งกว่ารายละเอียดต่าง ๆ.

สวัสดี.

อันตรายของกามโรค

โดย

นายแพทย์บุญ สุวรรณศร พ.บ.
M.P.H. (JOHNS HOPKINS)
ประธานชมรมแพทย์ทางกามโรคแห่งประเทศไทย

อันตรายของกามโรค

ก่อนที่จะบรรยายเรื่องกามโรคว่ามีอันตรายอย่างไร จะต้องกล่าวว่ากามโรคมีโรคอะไรบ้าง จึงจะเข้าใจดีโดยตลอด

กามโรคมีโรคดังต่อไปนี้:-

๑. ซิฟิลิส

๒. หนองใน

๓. หนองในเทียม

๔. แผลริมอ่อน

๕. ลิมโฟกรานูโลมา เวเนอเรียม

๖. กรานูโลมา อินกวัเนล

โรคซิฟิลิส เป็นโรคที่มีอันตรายมาก จึงจะได้บรรยายก่อนดังต่อไปนี้:-

โรคซิฟิลิส

การเป็นโรคนี้โดยถูกต้องกับเชื้อของโรค จะเป็นด้วยวิธีใดก็ตาม เช่น ร่วมประเวณีหรือถูกต้องกับแผลผู้

ป่วย เช่น แผลเล็ก ๆ ในปากหรือตามตัว มีผู้ถามว่าจะติดโรคจากการใช้ส้วมร่วมกันได้หรือไม่ ยังไม่ปรากฏว่าติดได้ เชื้อนี้ตายง่าย เพียงต้มหรือน้ำสบู่ก็ตายแล้ว เมื่อเชื้อเข้าไปในร่างกายแล้วเพียง ๒-๓ ชั่วโมง ก็จะเข้าทางโลหิตไปสู่อวัยวะภายในได้ เช่น เส้นโลหิต หัวใจ ตับ กระดูก สมอง และประสาท แต่ยังไม่มีอาการในระยะต้นนี้ จะมีอาการในระยะหลังซึ่งจะกล่าวต่อไป เมื่อไปรับเชื้อมาแล้วประมาณ ๑๐-๙๐ วันจุดตรงเชื้อเข้าจะเกิดเป็นตุ่มขึ้น แล้วแตกเป็นแผล ที่เรียกว่าแผลริมแข็ง แผลจะโตขึ้นเรื่อย ๆ จนขนาดเงินเหรียญ ๕๐ สตางค์ ถ้าไม่ได้รับการรักษา ต่อมาประมาณ ๕ อาทิตย์แผลจะค่อย ๆ หายไป แต่ถ้ารักษาแผลจะหายเร็วขึ้นภายในไม่กี่วัน ระยะนี้ผลตรวจโลหิตจะให้ผลบวก ต่อมาอีกประมาณ ๖ อาทิตย์ บางรายถึง ๖ เดือน จะมีผื่นขึ้นตามตัวที่เรียกว่าออกดอกตามตัว สีแดงคล้ำ บางรายแผลยังไม่หายดีผื่นก็ออกมาแล้ว ผู้ป่วยจะมีอาการไข้บ้าง เจ็บคอ ปวดศีรษะ เมื่อยปวดตามข้อใหญ่ เช่น ข้อเข่า ข้อมือ ตามกระดูกแขนขา แต่อาการไม่มากนัก ระยะนี้ติดต่อได้ง่ายมาก จึงเป็นระยะที่

แพร่โรคมากที่สุด จากนี้อาการก็จะค่อย ๆ หายไป ต่อไปคนไข้จะไม่มีอาการอย่างใด อาจ ๑–๒ ปี หรือมากกว่านั้นจึงจะเริ่มมีอาการระยะหลัง

อันตรายสำคัญที่ควรจะทราบคือ ระยะหลังของโรคซิฟิลิสซึ่งเรียกกันว่า ระยะที่ ๓ โดยปกติจะเกิดมีอาการในระยะนี้ประมาณตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือมากกว่านั้นอาจถึง ๒๐ ปีก็ได้ เมื่อพ้นจากระยะแรก คือเมื่อเป็นแผลมีหลายรายไม่เคยเป็นแผลหรือออกดอกมาก่อนเลยก็มี มามีอาการอีกครั้งก็ระยะหลัง ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้:–

๑. ผิวหนัง ที่ร้ายแรงก็คือแผลเหวอะหวะใหญ่ตามขา ตัว ศีรษะ และหน้า กระดูกหน้าอก
๒. เยื่อบุภายในของลิ้น ปาก และจมูก ถ้าเป็นที่ลิ้นจะเป็นแผลใหญ่ ถ้าไม่รักษาหรือรักษาช้าลิ้นจะหายไปบางส่วน ในกระพุ้งแก้มเป็นแผลทะลุ ถ้าเป็นที่จมูก ก็ทำให้จมูกโหว่และแฟบ
๓. กระดูกและข้อ โดยมากหลังจากเป็นแผลแล้วประมาณ ๕–๑๐ ปี มีกระดูกหน้าแข้ง, กระ-

โหลกศรีษะจะเห็นมันสมองทีเดียว กระดูกแขนและไหปลาร้า อาการ มักปวดมากใน เวลา กลางคืน บางรายมีอาการอักเสบตามข้อต่าง ๆ ปวดบวมและเดินไม่ได้

๔. อวัยวะภายในต่าง ๆ กระเพาะอาหาร มีอาการท้องขึ้นท้องเฟ้อเป็นประจำไม่ค่อยหายและเป็นแผลในระยะหลังของโรคนี้ได้

๕. ลำไส้ เช่น ริมทวารหนัก แต่มีน้อย

๖. ตับและม้าม ก็เคยพบ เป็นแผลในระยะหลัง จำเป็นต้องให้แพทย์แยกจากเหตุอื่นด้วย

อันตรายที่สำคัญของซิฟิลิสโรคหนึ่งซึ่งควรจะทราบไว้ได้แก่ ไปทำลายเส้นโลหิตและหัวใจอันเป็นโรคที่เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต มักจะเกิดในระยะหลังมาก ประมาณ ๑๐ ปี ถึง ๔๐ ปี

โรคซิฟิลิสระบบหัวใจและหลอดโลหิตนี้ มีไปอักเสบกล้ามเนื้อหัวใจ หรือไปอักเสบหลอดโลหิตใหญ่ หรือหลอดโลหิตขนาดกลาง ทำให้คนไข้ตายได้ด้วยโรคเหล่านี้ เช่น หลอดโลหิตพอง หัวใจรั่ว ที่สำคัญหลอดโลหิตที่ไป

เลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจเกิดตีบหรือตัน ทำให้เกิดปวดบริเวณหัวใจมีอาการปวดวิ่งไปที่หน้าอก หรือลงตรงไปลิ้นปี่ หรือไปทางแขนซ้ายลงไปถึงมือ ถ้าเจ็บมากๆคนไข้อาจเป็นลมหมดสติไปก็มี บางรายจะมีเหงื่อชุ่มตัว มือเย็นและซีดจะเป็นอยู่ ๑๐-๑๕ นาทีอาจจะค่อยทุเลาไป อาการเหล่านี้จะเป็น ๆ หาย ๆ หนักเข้าจะเป็นเวลากลางคืน การตรวจโดยนายแพทย์จะรู้ได้ ถ้าไปอักเสบลิ้นหัวใจทำให้หัวใจรั่วโดยมากผู้ป่วยจะมักใช้หมอนสูง ๒ ใบเพื่อให้หายใจสะดวกบางรายตื่นขึ้นมาเพราะหายใจไม่สะดวก เมื่อลุกขึ้นเดินเสียประเดี๋ยวจะหายไป อาการเหล่านี้การตรวจทางแพทย์จะรู้ได้

บางรายในระยะหลังอาจ ๑๐ ปีไปแล้ว โรคซิฟิลิสอาจไปอักเสบสมองและไขสันหลัง ถ้าตอนเป็นครั้งแรกไม่ได้ทำการรักษาเสียให้หายขาด

อาการสำคัญของโรคซิฟิลิสอักเสบสมอง คือ ปวดศีรษะเป็นอาทิตย์ ๆ หรือเป็นเดือน ๆ อาการปวดตรงไหนแล้วแต่ว่าเชื้อไปอักเสบที่ใดของสมอง โดยเฉพาะไปอัก

เสบ หลอดโลหิต ที่ไปเลี้ยงสมอง ส่วนหนึ่ง ส่วนใด อาการก็เกิดตรงนั้น เช่น ปวดศรีษะดังกล่าวข้างต้น อัมพาต หมดสติ พูดไม่ได้ หรือชัก

ถ้าเข้าอักเสบ สมองโดยตรง จะเป็นโรค ที่เรียก ว่า G.P.I. คือ General Paralysis of Insane

โรคนี้จะเกิดหลังจากเป็นโรคแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป ระยะแรกๆ ผู้ป่วยจะไม่ค่อยรู้สึกอะไรมาก ชักหงุดหงิดและไม่สนใจเรื่องอะไร เหนื่อยง่ายโดยไม่มีเหตุผล ความจำเริ่มเสื่อม มีความเปลี่ยนแปลงทางความรู้สึกนึกคิด โดยทางครอบครัวจะสังเกตรู้ เริ่มมีความประพฤติไปในทางผิดกฎหมาย ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ การตัดสินใจผิด อาจจะเริ่มการขาดทุนในการค้าขายถ้าเป็นพ่อค้าหนักเข้าจะหมดความติดต่อกับเหตุการภายนอก มีความคิดผิดแปลกกว่าคนธรรมดา หรืออยู่ ๆ ก็จะชักไปแล้วทุเลา เริ่มเป็นใหม่ ๆ ญาติที่ใกล้ชิดจะเห็นว่าผู้ป่วยเริ่มเบื่องานที่ตนทำอยู่และมักทำอะไรผิดพลาดและไม่สนใจในตัวเอง การเขียนหนังสือมักจะมีตกตัวสกด ผู้ป่วยจะมีหน้าตายคือเฉย ๆ ไม่ยิ้มมรือโกรธ พูดลิ้นรัว พูดไม่ชัด ริมผีปากสั่น บางราย

มีอาการทางสมองทันที เช่น ชัก พูดไม่ได้ ไม่มีความรู้สึก อัมพาตแขนขาหรือครึ่งตัว อาการเหล่านี้อาจเป็นชั่วคราว แล้วก็หาย แต่จะมีอาการคล้ายวิกลจริต ต่อไปเมื่อสมองเสื่อมลงไปหนักขึ้นก็เข้าระยะเป็นวิกลจริตเลย บางคนมีอาการคุยโม้ต่าง ๆ โดยไม่เป็นความจริง เช่น อวดความร่ำรวย คุยว่าเก่งทางกีฬา เช่น บอกว่าสามารถวิ่งได้ ๑๐๐ หลาใน ๑๐ วินาที หรือเป็นเจ้าของรถโรลสรอยย์ เป็นต้น บางคนเป็นพวกซึม ความคิดความจำเสื่อม หนักเข้าหมดแรงต้องนอน อาหารไม่ได้ อาจตายเพราะโรคแทรก เวลาป่วยของคนไข้เหล่านี้อาจอยู่ได้เป็นปี ๆ ถ้าไม่รักษาจะตายภายใน ๕ ปีหลังจากเริ่มมีอาการแล้ว

อีกโรคหนึ่ง คือ โรคอัมพาตไขสันหลัง (Tabes Dorsalis) ในระยะต้น ๆ ของโรคนี้ผู้ป่วยจะสังเกตว่าเวลาหลับตาขณะยืนจะเซไปข้างหนึ่งข้างใด บางรายเริ่มสังเกตว่าเวลาก้มล้างหน้าจะล้มลง เวลาเดินคนไข้จะรู้สึกว่าเดินบนพรมหนา ๆ บางรายจะรู้สึกว่าคล้ายมีเข็มขัดรัดอยู่รอบเอว บางรายมีอาการปวดอย่างแรงตามขาแขนหรือลำตัวโดยหาเหตุไม่พบ บางรายมีอาการอย่างไส้ติ่งอักเสบ เวลา

แพทย์ให้ยืนหลับตาคนไข้จะยืนไม่ได้ จะเซล้ม เวลาเดินซ่นเท้าจะกระแทกกับพื้นที่เดินอย่างแรงผิดปกติ แล้วต่อมาอีกหลายเดือนหรือหลายปีส่วนล่างของร่างกายจะอัมพาต ในที่สุดจะตายเพราะโรคแทรก บางรายอาการทางระบบประสาทจะเป็นเร็วกว่าที่กล่าวแล้วก็ได้ เช่น จะเป็นภายในระยะ ๖ เดือนถึง ๑ ปี โดยมีอาการปวดศีรษะอย่างแรงและหน้าเบี้ยว ตาเหล่ อาการอีกอย่างหนึ่งคือ เส้นโลหิตที่ไปเลี้ยงสมองถูกอักเสบ โดยตีบ แตก หรืออุด ทำให้เกิดอัมพาตครึ่งตัว อันตรายที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็ตาบอด (Optic Atrophy) มักจะเกิดระยะหลังนี้ได้ เมื่อเป็นแล้วการรักษาได้ผลน้อยมาก จะบอดไปตลอดชีวิต

อันตรายอีกอย่างหนึ่งคือ หญิงมีครรภ์ที่เป็นโรคนี้ โรคซิฟิลิสในหญิงมีครรภ์และกรรมพันธุ์นั้น เป็นเรื่องสำคัญมาก ทุกรายควรจะได้ตรวจโลหิตเมื่อตั้งครรภ์ เพราะถ้าพบแล้วทำการรักษาให้ทันท่วงที เด็กคลอดมาจะไม่ติดโรค เด็กที่เป็นกรรมพันธุ์ติดโรคซิฟิลิสนั้นอาการแล้วแต่ว่าแม่เป็นระยะไหน และได้รับการรักษามากน้อยเพียงใด การแท้ง, คลอดมาตาย, ตลอดมามีอาการต่าง ๆ พุพองทั้ง

ตัว, ผอมแห้ง, ร้องไม่มีเสียง และอาจตายในไม่กี่วัน พวกที่ได้รับเชื้อจากมารดาน้อย เพราะมารดาได้รับการรักษาอยู่บ้าง หรือมารดาไม่อยู่ในระยะติดต่อรุนแรง เด็กคลอดมามีชีวิตแต่อาจมีอาการตาเจ็บ ปวดบวมตามข้อ และหูหนวก กระดูกอักเสบ อาจเข้าประสาทเป็นโรคอัมพาตไขสันหลังอย่างผู้ใหญ่ที่เป็นโรคนี้ก็ได้ แม้แต่โรคหัวใจ หรือเป็นพวกเด็กปัญญาอ่อนก็มี ซึ่งนับว่ามีอันตรายมากทีเดียว จึงขอย้ำว่าหญิงมีครรภ์ทุกรายการควรให้แพทย์ทำการตรวจโลหิตเสีย

โรคหนองใน

หลังจากร่วมประเวณีประมาณ ๒-๕ วัน หรือมากกว่านั้น ผู้ป่วยจะเริ่มมีคันและแสบกับจะมีหนองออกมา อาการแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน บางคนเป็นนิดหน่อยแต่แสบนิดๆเท่านั้น แต่ถ้าไปร่วมประเวณีขณะที่ยังมีหนองอยู่ก็จะมีอาการอักเสบมากขึ้น ถ้าไม่รักษาจะมีหนองไหลอยู่ระยะหนึ่งแล้วก็ค่อยน้อยลงกลายเป็นเรื้อรังไป การติดต่อส่วนใหญ่เนื่องจากร่วมประเวณี เด็กหญิงติดโรคนี้ได้ ถ้าพี่เลี้ยงหรือแม่มีเชื้อล้างมือไม่สะอาดไปล้างก้นเด็กๆก็จะติดโรคนี้ เนื่องด้วยการรักษาในปัจจุบันได้ผลดีมาก โรค

แทรกเช่น อักเสบตามข้อ นัยตาอักเสบ ลำกล้องตีบ ปัสสาวะไม่ค่อยออก จึงไม่ค่อยพบในสมัยนี้ ในหญิง อาการมีคล้ายชาย แต่บางรายอาการไม่ค่อยจะมี เจ้าตัวเองอาจไม่รู้ว่าเป็นโรคนี้ก็ได้นอกจากจะสังเกตว่ามีระดูขาวมากขึ้น ถ้าไม่รักษาให้หายเชื้อจะลามไปอักเสบมดลูกและปีกมดลูก ทำให้มีอาการคล้ายไส้ติ่งอักเสบ และถ้าทิ้งเอาไว้ ถ้าเป็น ๒ ข้างก็จะเป็นหมัน นอกจากนั้นจะมีข้ออักเสบเหมือนกันกับชาย โดยเฉพาะหญิงมีครรภ์ต้องรักษาให้หายก่อนคลอด เพราะอันตรายที่หนองจะไปถูกนัยตาเด็กได้ จะเกิดการอักเสบอย่างแรง และถ้าไม่รักษาให้ดีก็ทำให้ตาบอด

พวกหลังอีก ๓ ชนิด คือ แผลริมอ่อน พบบ่อยเหมือนกันแต่ไม่มีอาการเข้าร่างกายทั่วไปคงเป็นแผล ถ้าปล่อยไว้นานๆแผลอาจลามใหญ่ และถ้ามีเชื้ออื่นมาแทรก อาจแผลเน่า ลึงค์หลุดไปก็มี ส่วน ลิมโฟกรานูโลมา เวเนอเรียม และกรานูโลมา อินกัวเนล โดยเฉพาะ ๒ โรคหลังนั้นไม่ค่อยจะพบ

หลักสำคัญเตือนใจก็คือ เมื่อเป็นโรคเหล่านี้แล้ว อย่าได้นิ่งนอนใจรีบไปหาแพทย์เสียโดยเร็ว อย่ารักษาด้วยตนเองเป็นอันขาด

พิมพ์ที่ ชุมนุมอุปถัมภ์การพิมพ์ ๑๖๔๐/๓๙ ซอยพระจุฑาทิพย์ ถนนจันทน์ ตำบล ๒ ครั้ง ยานนาวา กรุงเทพมหานคร
นายปกิณก์ เรียนแสง ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๗ โทร. ๘๖๒๖๖๙